

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

İKİNCİ DAİRE

MAIORANO VE DİĞERLERİ – İTALYA

(Başvuru no. 28634/06)

SONKARAR

STRAZBURG

15 Aralık 2009

KESİNLEŞME

15/03/2010

Bu sonkarar Sözleşme'nin 44(2). fıkrasına göre kesinleşmiştir, fakat yazım düzeltmelerine tabi tutulabilir.

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Maiorano ve diğerkleri – İtalya davasında,

İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi İkinci Dairesi aşığıdaki yargıçlarla toplanmıştır:

Başkan: Françoise Tulkens,

Üyeler: Ireneu Cabral Barreto,

Vladimiro Zagrebelsky,

Danutė Jočienė,

Dragoljub Popović,

András Sajó,

Kristina Pardalos,

Daire Yazı İşleri Müdürü: Françoise Elens-Passos,

24 kasım 2009 tarihinde kapalı müzakerede bulunan Mahkeme, aynı tarihte aşığıdaki kararı kabul etmiştir:

USUL

1. Bu dava, İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Avrupa Sözleşmesi'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca, İtalyan vatandaşı sekiz kişinin, Bayan Roberta Maiorano, Bayan Immacolata Maiorano, Bayan Vincenza Maiorano, Bay Mario Maiorano, Bayan Monica Maiorano, Bayan Matilde Cristofalo, Bay Giovanni Maiorano ve Bay Cesare Maiorano'nun ("başvurucular") 5 temmuz 1999 tarihinde, İtalya Cumhuriyeti'ne karşı Mahkeme'ye yaptıkları bir başvurudan (no. 28634/06) kaynaklanmıştır.

2. İlk beş başvuru Lecce'de avukatlık yapan Av. S. Chiriatti tarafından temsil edilmiştir; üçüncü başvuru lehine adli yardıma hükmedilmiştir. İtalyan Hükümeti ("Hükümet") kendi temsilcisi E. Spatafora ve yardımcısı Av. F. Crisafulli tarafından temsil edilmiştir.

3. Av. Conte 20 Nisan 2009 tarihli bir yazıyla Mahkeme'yi sekizinci başvuru Bay Cesare Maiorano'nun ölümünden haberdar etmiştir. İkinci Daire Yazı İşleri Müdürü, 5 Mayıs 2009 tarihli bir yazıyla, Bay Cesare Maiorano'nun avukatını 8 haziran 2009 tarihine kadar, müvekkilinin ölüm tarihini ve mirasçılarının Mahkeme önündeki yargılamaya devam etmek isteyip istemediklerini bildirmeye davet etmiştir. İkinci Daire Yazı İşleri Müdürü, bir cevap gelmemesi üzerine, 19 Haziran 2009 tarihinde gönderilen iadeli taahhütlü bir yazıyla, söz konusu bilgileri yeniden istemiş, bu bilgilerin 17 Temmuz 2009 tarihine kadar kendisine ulaşmaması halinde, Mahkeme'nin Bay Cesare Maiorano'nun mirasçılarının davaya devam etmek istemediklerini kabul edeceğini vurgulamıştır. Bay Conte bu yazıyı 2 Temmuz 2009 tarihinde almıştır. 15 Temmuz 2009 tarihli bir yazıyla, Bay Cesare Maiorano'nun 6 Haziran 2008 tarihinde vefat ettiği ve mirasçılarının davaya devam etmek istediklerini belirtilmiştir. Yazı İşleri Müdürünün yeniden bilgilendirme isteğinin ardından, söz konusu sekiz mirasçının birinci, ikinci, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci başvuru ve ayrıca 1972 doğumlu olup San Donato di Lecce'de ikamet eden Giuseppe Maiorano isimli bir kişi olduğu bildirilmiştir.

4. Başvurucular yaptıkları başvuruda, serbest kaldıktan sonra ailelerinin iki ferdi öldüren bir mahkumun koşullu tahliyeden yararlandırılmasının Sözleşme'nin 2., 5., 6. ve 8. maddelerini ihlal ettiğini ileri sürmüşlerdir.

5. İkinci Daire başkanı 12 Aralık 2007 tarihinde başvuruyu Hükümete iletmeye karar vermiştir. Başkan aynı zamanda Dairenin Sözleşme'nin 29(3). fıkrasının izin verdiği üzere, kabuledilebilirlik ve esasa ilişkin kararını eşzamanlı açıklamasına karar vermiştir.

DAVANIN ESASI

I. DAVA KONUSU OLAYLAR

6. Başvurucular sırasıyla 1968, 1959, 1964, 1956, 1973, 1937, 1955 ve 1931 doğumlu olup Lecce şehrinde ikamet etmektedirler.

7. Angelo Izzo'nun beyanlarına göre başvurucular, 28 Nisan 2005 tarihinde öldürülen Bayan Maria Carmela Linciano ve Bayan Valentina Maiorano'nun yakın akrabalarıdır.

A. Bay Izzo'nun 1975'de işlenen suçlar nedeniyle ömür boyu hapis cezasına mahkum edilmesi

8. Alıkoyma, tecavüz, darp ve yaralama suçlarından sabıkası bulunan Izzo, 30 Eylül 1975 tarihinde işlemiş olduğu öldürme, adam öldürmeye teşebbüs, tecavüz, alıkoyma, yasak silah bulundurma, darp ve yaralama suçlarından 29 Temmuz 1976 tarihinde ömür boyu hapis cezasına mahkum edilmiştir. Mahkumiyet kararına göre Izzo ve iki suç ortağı, iki kadını kaçırmışlar; kadınları fiziksel, cinsel ve psikolojik kötü muameleye tabi tutmuşlar; kadınların öldüğünü sanarak plastik torbalar geçirmişler ve arabanın bagajına koymuşlardır. Bu sırada bir görevli, henüz ölmemiş olan bir kadının inlemelelerini duymuş ve böylece suçluların yakalanmasını sağlamıştır. Söz konusu mahkumiyet 30 Eylül 1983 tarihinde kesinleşmiştir. Bay Izzo cezasını bir cezaevinde çekmeye başlamıştır.

B. Bay Izzo'nun firar teşebbüsleri ve kendisine çıkış izinleri verilmesi

9. Bay Izzo 30 Ocak 1977'de Latina cezaevinden bir cezaevi memurunu rehin alarak kaçmaya çalışmış fakat firar girişimi başarısız olmuştur. 3 Mart 1977'de Latina Mahkemesi bu olay nedeniyle Bay Izzo'yu 6 yıl hapse mahkum etmiştir. Roma Üst Mahkemesi 22 Ekim 1981 tarihinde bu cezayı dört yıl hapse düşürmüştür.

10. 25 Kasım 1983'te, içinde tereyağı bulunan bir kutuda sakladığı küçük bir bıçak Bay Izzo'nun üzerinde bulunmuştur. Bu bıçağa cezaevi memurları tarafından el koyulmuştur.

11. 9 Aralık 1985'de Pise Mahkemesi yargıcı Bay Izzo'yu yalan tanıklıktan sekiz ay hapis cezasına mahkum etmiştir. Bu karardan anlaşıldığına göre Bay Izzo, 7 Ekim 1981'de yapılan bir duruşmada kendisine karşı işlenen suçlarla ilgili tanıklık yapmayı reddetmiştir. Bologna Mahkemesi 12 Haziran 1986'da Bay Izzo'yu uyuşturucu maddelere ilişkin mevzuata yönelik ihlallerden 2 yıl on beş gün hapis cezasına mahkum etmiştir.

12. Alexandrie cezaevi eğitimcilerinin 20 Ekim 1988 tarihinde verdiği bir rapordan, Bay Izzo'nun ergenliği sırasında cinsellikle ilgili sorunları olduğu ve aşırı sağ eğilimli

ortamlarda yer aldığı anlaşılmaktadır. Kendisini “insanüstü” ideolojiyle tanımlamaktadır. Cezaevinde tutulması sırasında önce şiddet ve hoşgörüsüzlük belirtileri göstermiş ve yeniden eğitim programına katılmamıştır. Buna karşın 1983’ten itibaren silahlı mücadeleden uzaklaşmış ve yetkililerle işbirliği yapmaya başlamış; başkalarına karşı iletişime açık, kurallara uymaya hazır ve özeleştiri yapmaya istekli görünmüştür. Bay Izzo 2 Mayıs 1987 tarihinde on iki saat ve 21 Kasım 1987 tarihinde dört saat olmak üzere iki kez çıkış izninden yararlandırılmıştır. Rapora göre her ne kadar Bay Izzo’nun saldırgan davranışlar göstermesi ihtimal dışı olmasa da, bir muhakeme ve olgunlaşma süreci geçirdiğini ve bu süreç boyunca işlediği suçlarla ilgili “güçlü bir suçluluk bilinci” geliştirdiğini düşünmek makuldür. Eğitimciler kişiliği dikkate alındığında kendisine, alınması zorunlu önleyici tedbirler alınmak şartıyla, başka çıkış izinleri de verilmesini tavsiye etmişlerdir.

13. Bay Izzo 19 Mayıs 1992’de “adalet işbirlikçisi” statüsünü elde etmiştir. Bu statü, suçla mücadelede adli makamlara yararlı bilgiler sağlayan suçlulara verilmektedir.

14. Bay Izzo 1992 yılının Ağustos ayından itibaren çıkış izinlerinden yararlanmıştır; fakat bir keresinde dönüş için öngörülen tarihte (26 Ağustos 1993) cezaevine dönmemiş ve kendisinin firar ettiği düşünülmüştür. Bay Izzo 15 Eylül 1993 tarihinde Fransa’da yakalanmış, üzerinde sahte kimlik kartları, bir silah ve 10 milyon liret (yaklaşık 5,164 Euro) bulunmuştur. Kendisine daha önce verilmiş olan koşullu salıverilme süreleri (*liberazione anticipata*- cezaevinde yatması gereken gün sayısından belirli sayıda günün düşürülmesi imkanı) kaldırılmıştır.

15. Bay Izzo 7 Eylül 1996 tarihinde, cezaevindeki bir başka hükümlü hakkında kendisine küfrettiği gerekçesiyle şikayette bulunmuştur. Önceki gün, 6 Eylülde Bay Izzo cezaevi görevlilerine bu kişiyle karşılaşmasının engellenmesini, çünkü kendisine nasıl tepki göstereceğini bilemediğini söylemiştir.

16. 1997 ile 2003 arasında Floransa ve Campobasso ceza infaz mahkemeleri (“CİM”) Bay Izzo için toplam 900 gün erken tahliye süresi tayin etmişlerdir. Ayrıca Bay Izzo 1999’dan itibaren üç kez önemli ailevi olaylar nedeniyle (4 Kasım 1999, 26 Haziran ve 18 Eylül 2003) ve yedi kez iyi hal nedeniyle (2002 ağustos ve 2003 eylül arasında) çıkış izinlerinden yararlanmıştır. Bay Izzo her seferinde talimatlara uymuştur.

17. 22 Ekim 2003’te Campobasso ceza infaz hakimi Bay Izzo’ya 3 Kasım 2003’ten 9 Kasım 2003’e kadar çıkış izni vermiştir. Bu kararda, iznin geçerli olduğu dönemde Bay Izzo’nun sabıkalılarla görüşmemesi gerektiği belirtilmektedir. 8 Kasım 2003 tarihli bir notta Campobosso jandarma erleri Bay Izzo’nun 7 Kasım günü bir otel odasında adli sabıkası olan ve geceyi onunla geçirmeye hazırlanan on dokuz yaşındaki genç X’le birlikte bulunduğunu bildirmişlerdir. Ayrıca jandarmaların gelmesinden az önce burada yemek yemiş olan on sekiz yaşından küçük üç genç de aynı otel odasında bulunmuşlardır. Odada aynı zamanda boş bira şişeleri ve sigara izmaritleri bulunmuştur. Ceza infaz hakimi bu bulgular ışığında, verilen yedi günlük çıkış izni süresinin Bay Izzo’nun çektiği cezanın hesaplanmasında dikkate alınmayacağına karar vermiştir. Bay Izzo bu karara itiraz etmiş ancak sonuç alamamıştır.

18. Bu olay sonucunda Campobosso ceza infaz mahkemesi başkanı Yargıç Mastropaolo, Bay Izzo’nun bu şehirdeki cezaevinden naklini istemiştir. Yargıç, X’in ve

aynı odada bulunan diğer gençlerin aynı cezaevinde kalmakta olan bir tutuklunun çocukları olduğunu tespit etmiştir; oysa bu tutuklunun Bay Izzo'ya karşı şiddet içeren tepkiler gösterme ihtimali mevcuttur. Sonuç olarak Bay Izzo Palermo cezaevine nakledilmiştir.

19. Bay Izzo Şubat 2004 tarihinde, özel bir infaz usulü olan yarı-serbestlikten (*semilibertà*- bk. aşağıda "ilgili iç hukuk" bölümü) yararlanmak istediğini bildirmiş, 19 Şubat 2004 tarihinde bu talep cezaevi dışında çalışma olanakları olmadığı gerekçesiyle kabul edilemez bulunmuştur. Bay Izzo'nun özel durum nedeniyle yarı-serbestlikten yararlanma yönündeki bir diğer talebi, uyuşturucu bağımlısı olduğunu gösteren bir delil mevcut olmadığı gerekçesiyle 1 Aralık 2004 tarihinde reddedilmiştir.

20. Bay Izzo, Palermo cezaevinde tutulu bulunduğu sırada üç kez çıkış izninden yararlanmıştır: 10 Nisan, 26-30 Haziran ve 25-29 Eylül 2004. Kendisi her seferinde talimatlara uymuştur.

C. Bay Izzo'nun yarı-serbestlikten yararlandırılma talebinin kabulü

21. Bay Izzo Palermo'da koşullu olarak salıverilmeyi veya yarı-serbestlik rejiminden yararlandırılmayı talep etmiştir.

22. Ceza infaz mahkemesi (CİM) önünde ilk olarak 14 Nisan 2004 olarak belirlenen duruşma tarihi, re'sen 11 Mayıs 2004 tarihine ertelenmiştir. CİM, Bay Izzo'nun davranışına ilişkin yeni bilirkişi raporları hazırlanmasını (*relazione di sintesi ve nota comportamentale*) istemiştir.

23. Palermo CİM, 11 Mayıs 2004 tarihli bir kararla, Campobasso cezaevinde Bay Izzo'yla ilgili raporlar hazırlanmasını ve özellikle bu hükümlünün işlemiş olduğu ağır suçlar karşısındaki tavrını değerlendiren ek bir "gözlem grubu" raporu düzenlenmesini emretmiştir.

24. Palermo CİM, 9 Kasım 2004 tarihinde verilen ve 15 Kasım 2004 tarihinde mahkeme kalemine gelen bir kararla, Bay Izzo'nun koşullu salıverme talebini kabul edilemez bulmuş, öte yandan kendisinin yarı-serbestlikten yararlandırılması talebini kabul edilmiştir. Yargıç, cezaevi müdürünü Bay Izzo için toplumla yeniden bütünleşme programı hazırlamak ve bunu onaylanmak üzere ceza infaz hakimine sunmakla görevlendirmiştir.

25. CİM ilk olark, Bay Izzo'nun gençliğinde aşırı sağ hareketlerle bağlantılı bir grupta yer aldığı sırada 1974 ile 1978 tarihleri arasında işlemiş olduğu çok ağır suçlar nedeniyle kendisine verilen cezaları 1 Ekim 1975 tarihinden bu yana çekmekte olduğunu gözlemlenmiştir. Bay Izzo daha sonra 1989 ile 1993 arasında işlediği iftira ve firar suçlarından mahkumiyet almıştır. Kendisinin hala bir suç örgütü ya da terör örgütüyle bağlantılı olduğunu düşünmeye sebep olacak herhangi bir bulgu yoktur. Ayrıca 1980'li yıllardan itibaren Milan ve Bologna yargıçlarıyla işbirliği yapmaya başlamış, aşırı sağ çevrelere isnat edilen suçlarla ilgili kesin ve güvenilir bilgiler sağlamıştır.

26. Alexandrie, Prato, Campobasso ve Palermo cezaevlerinde hazırlanan raporlara göre, Bay Izzo'nun 1982'den 1983'e kadar uzanan bir süreçte yürürlükteki kurallara itaatsiz, terörist tipte bir ideolojinin taraftarı olarak görüldüğü anlaşılmaktadır; kişisel

ve kültürel kaynakları nedeniyle, kendini hükümlü grupları içinde zorla kabul ettirmiştir. Buna karşın, “cezaevi koşullarının sebep olduğu acı ve mahrumiyet haline rağmen”, gerçekleşen korkunç ve dramatik olaylar dikkate alındığında, ağırlaştırılmış hapis ceza mahkum bir hükümlü olarak durumunu kabul etmeyi becermiş, diğer hükümlülerle olan ilişkilerinde, adaletle işbirliği yapma kararıyla, “samimi ve derin bir muhakeme yapmış ve kişiliğini yeniden yapılandırma yoluna” girmeyi başarmıştır.

27. CİM'nin görüşüne göre Bay Izzo, bu andan itibaren düzgün bir şekilde davranmış, cezaevi topluluğunun girişimlerine ve programlarına aktif bir biçimde katılmıştır. Ayrıca kendisi çalışmış, İngilizce ve bilgisayar derslerini takip etmiştir. Eğitimcilerle ve psikologlarla kolayca iletişim kurabilmiş ve onlarla “anlamsız geçmişinden uzaklaşma ve psikolojik bir yeniden onarım ve nedamet sürecine girme ihtiyacını paylaşmıştır.”

28. CİM aynı zamanda 1993'teki bir firar girişiminden sonra Bay Izzo'ya verilen çıkış izinlerinin geri alındığını kaydetmiştir. Fakat bu olayların üzerinden 11 sene geçmiş ve Bay Izzo'ya 2003'te yeniden cezaevinden çıkma izni verilmiştir. Bay Izzo, Campobasso'da bulunan *Città futura* kültür derneğiyle birlikte, kötü koşullar içinde bulunan gençlerin, hükümlülerin, eski hükümlülerin, alkol bağımlılığı bulunan ya da cinsel rahatsızlığı olan kişilerin toplumla yeniden bütünleşmesine ve sosyalleşmesine yönelik projelerle ilgilenerek çalışmaya başlamıştır. Kendisi bu işi yarı-serbestlik rejiminde sürdürebilmiştir.

29. CİM, Bay Izzo'nun mahkumiyetine sebep olan suçları işlediği sırada bulunduğu kişilikten çok farklı bir kişiliğe sahip olduğu kanısına ulaşmıştır. Bundan sonra kendisinin “yapıcı bir toplumsal katılım” a elverişli olduğu düşünülebilecektir.

30. Böylece yarı-serbestlik, Bay Izzo'yu uzun süreli bir ayrımcılığın tehlikelerinden korumak ve değişimini somut olarak anlamak için “kaçınılmaz” hale gelmiştir.

31. Hükümet Mahkeme'ye, Palermo CİM'nin Bay Izzo hakkında verdiği yarı-serbestlikten yararlandırma kararına temel aldığı dosyanın bir nüshasını sunmuştur. Bu dosyada, başkaca belgeler yanında, şunlar yer almaktadır:

a) Bay Izzo'nun adli sicil kaydının bir kopyası (bk. aşağıda parag. 69);

b) *Città futura* kültür derneği başkanının Bay Izzo'yu işe aldığına dair bir mektup;

c) eğitimcilerden, bir sosyal hizmet uzmanından, bir polisten ve bir psikologdan oluşan gözlem grubu tarafından hazırlanmış olup, Bay Izzo'nun cezaevindeki davranışlarının olumlu olduğunu ve hiç bir disiplin cezası almadığını gösteren 7 Nisan 2004 tarihli bir rapor;

d) Roma Emniyet Müdürlüğü'nün 5 ve 13 Nisan 2004 tarihli, Bay Izzo'nun sicil kaydını hatırlatan ve kendisinin “toplum için büyük tehlike taşıyan” bir kişi olarak görüldüğünü belirten iki notu ; ancak Emniyet Müdürlüğü'nün elinde, Bay Izzo'nun o dönemde suç örgütleriyle ilişki içinde olduğu sonucu çıkarılabilecek hiç bir bilgi bulunmamaktadır;

e) Roma Emniyet Müdürlüğü'nün Bay Izzo'nun, birden fazla, çoğu kez kendi talebiyle ve fiziksel bütünlüğünü korumak amacıyla bir cezaevinden diğerine sevk edildiğini gösteren notu; Emniyet Müdürlüğü'nün görüşüne göre bu husus kendisine suç örgütü üyesi olan hükümlülerle bağlantı kurma imkanı vermiş olabilir; Emniyet aynı zamanda

Bay Izzo'nun 1993'de gerçekleştirdiği firar sırasında bu tür örgütlerin yardımından faydalandığını hatırlatmıştır;

f) Palermo cezaevinde görevli bir eğitimcinin, Bay Izzo'nun kurallara uygun hareket ettiğini ve Paskalya tatili için bir çıkış izni kullandıktan sonra cezaevine döndüğünü belirten raporu;

g) Bay Izzo'ya adalet işbirlikçisi statüsü tanındığına ve kendisine çıkış izni verildiğine dair bazı kararlar;

h) Alexandrie cezaevi eğitimcilerinin 20 Ekim 1998 tarihli raporu (bk. yukarıda paragraf. 12);

i) Prato cezaevi gözlem grubunun 25 Eylül 1997 tarihli, Bay Izzo'nun 1983'ten itibaren, her ne kadar zor zamanlarda istikrarsız davranışları gözlemlense de eylemlerinin sonuçları hakkında bilinçlenmeye başladığını belirten raporu;

j) 26 Şubat 2000 tarihinde Campobasso cezaevinde hazırlanan, Bay Izzo'nun kişiliğindeki olumlu değişimleri saptayan ve kendisine uzun tutukluluk yılları sonunda kademeli olarak serbestlik dönemlerinden yararlanma imkanı verilmesini öneren rapor;

k) Campobasso cezaevi müdürünün hazırladığı, Bay Izzo'nun kurallara uygun hareket ettiğini, birden çok çıkış izninden yararlandığını ancak son çıkışı sırasında talimatlara uymadığını belirten 19 Ekim 2004 tarihli not; bu nota ilişik olarak bir pedagog grubunun hazırladığı 20 Temmuz 2001 tarihli bir rapor ve gözlem grubunun belirttiği tedavi önerileri (bu son iki belge 2002 yılına aittir). Bu belgeler bir bütün olarak değerlendirildiğinde Bay Izzo'nun geçmişini sorgulamış olduğunu, suçtan yana seçimlerini reddettiğini, başkalarına açıldığını ve daha insanileştiğini, toplumla olumlu yönde yeniden bütünleşmek istediğini ortaya koymaktadır; bu sebeple koşulların gerektirdiği tedbirler alınmak suretiyle kendisine cezaevinden çıkış süreleri verilmesi arzulan bir durumdur.

32. Özellikle 20 Temmuz 2001 tarihli psikolog raporunda Bay Izzo'nun iki ay kadar önce yazdığı anılarında, huzurlu ve çocukların taleplerinin dikkate alındığı aile ortamının ve aşırı sağ gruplar içinde yer aldığı, kavgalara karıştığı ve ergenliğinde sık sık adi suçlularla vakit geçirdiği belirtilmektedir. Bay Izzo bir hükümet darbesi hazırlığı sırasında suikastlere karışmış, patlayıcı ve ateşli silah kullanımında uzmanlaşmış, sol militanlara karşı saldırılar gerçekleştirmiş, ayrıca tecavüz, hırsızlık, silahlı soygun gibi suçlara karışmıştır. Kendisi on altı yaşındayken polis tarafından takip edildiğini düşünerek kaçmış ve Fransa'da neofaşist bir örgüt tarafından korunmuştur; bu şekilde eroin ticareti örgütlemek için bağlantılar kurma fırsatı bulmuştur.

33. Bay Izzo 1972 yılının Ekim ayında bir cinayet nedeniyle suçlanmış, bu cinayet "uyuşturucu ticareti, intikamlar ya da çeşitli hesaplaşmalar nedeniyle işlenen bir dizi cinayetin başlangıcı" olmuştur. Bay Izzo anılarında, kendisini arkadaşlarının eylemlerinden sorumlu hissettiğini, pişmanlık duyduğunu anlatmıştır; bu anlatıya, kötülüğün yapılmış olduğu ve artık düzeltilemeyeceği hissi eşlik etmektedir. Bu dönemde kendisi bazen haftada dört kez silahlı soygun eylemlerinde, zırlı araçlara yönelik saldırılarda bulunmaya devam etmiş ve uyuşturucu ticareti faaliyetlerini hızlandırmıştır; giyim, otomobil, seyahat, lüks hotel ve restoranlara harcadığı ciddi miktarda parası bulun-

maktadır. 1975 yılında tecavüz ve yasak silah bulundurma suçlarından tutuklanmış ve ceza infazının ertelenmesinden yararlanmıştı. Cezaevinden çıktığında kendisini yenilmez ve bütün dünyayla savaş halinde hissetmiştir. 30 Eylül 1975 tarihindeki suç, işte bu atmosfer içinde işlenmiştir. Bay Izzo bu dönemi psikologla uzun uzadıya konuşmuş ve psikolog kendisine patolojik narsizm rahatsızlığı olan bir kişinin kendisinin idealize edilmiş bir imgesini oluşturma ve gerçeği çarpıtma eğilimi gösterdiğini anlatmıştır. Bu durum çoğunlukla, çocukluk sırasında yaşanan ve tepkisel olarak son derece güçlü sanırlara sebep olabilen tatminsizliklerden kaynaklanmaktadır. Psikolog aynı zamanda Bay Izzo'nun, hiç rahatsızlık duymadan aşırı derecede zalimane eylemlerde bulunabilme kapasitesine sahip olan suçlunun antisosyal ve ahlakdışı özelliklerine dikkat çekmiştir. Bay Izzo bu bilgilerden etkilenmiştir; ona göre bu bilgiler kendi durumuyla ilgili yerinde bir açıklama sunmaktadır. Özgürlüğünden yoksun kaldığı ve acı çektiği uzun yılların sadece “küçük bir insan”dan ibaret olduğunu anlaması için gerekli olduğunu belirtmiştir. Psikolog kendisinin tamamıyla samimi, geç de olsa insanîyet ve başkalarının ihtiyaçlarını anlama duygusunu kazanmış olduğunu düşünmüştür. Öte yandan Bay Izzo'nun bazen kontrol edemediği göz yaşları da iyi niyetini ortaya koyan tamamlayıcı bir kanıttır.

34. Bay Izzo anılarında ayrıca, mahkumiyetinin seyrini ve firar teşebbüslerini de tarif etmekte ve deliymiş gibi yaparak bir psikiyatri hastanesine yatırıldığını da anlatmaktadır. Cezaevindeyken, silahlı soygun, uyuşturucu ticareti, kavga, cinayete iştirak, suç örgütüne üyelik gibi, geçmişteki çok sayıda olay nedeniyle yargılanmış; suçlu olmasına rağmen her seferinde salıverilmiştir. Paraya, belirli bir suçlu prestijine ve “yurtdışında firarda olan arkadaşlarla” bağlantılara sahiptir; bu durum kendisini ayrıcalıklı bir mahkum yapmıştır; ancak 1984 yılında “büyük bir varoluş krizi” sonrasında terör eylemlerinin faillerinin teşhis edilmesi için yetkililerle işbirliği yapmaya başlamıştır. Hatalarını telafi etme yolu olarak gördüğü bu seçiminden dolayı gurur duymaktadır. Bay Izzo'nun anıları şöyle sona ermektedir: “bu son yıllarda belirli bir dengeyi bulmayı ve geçmişimin hayaletlerinden kurtulmayı başardığıma inanıyorum. En önemlisi, nihayet olmak istediğim kişiyle ilgili bir fikrim var”.

35. Psikolog bu değişimlerin öneminin altını çizmiş, bunların ancak çocukça bir “muktedirlik” idealinden vazgeçme kararıyla mümkün olabileceğini belirtmiştir. Bay Izzo bu süreçte belki de belirleyici olanın kendi nedensiz kötülüğünü kabul etmek olduğunu ve 1975'teki suçu işledikten sonra kendisinin “canavar” olarak nitelenmesinin abartılı olmayacağını söylemiştir.

36. Psikolog yukarıda ifade edilenler ve Bay Izzo'yla yaptığı görüşmeler ışığında, özgür dünyayla bağlantı kurabilmesi ve iyileşmesi için yeni faydalı bilgiler edinmesi için yargıçların “çekinmeden” bu kişiye çıkış izni verme ihtimalini değerlendirebilecekleri yönünde görüş bildirmiştir.

D. Bay Izzo'nun yarı-serbestlikten yararlandırılması kararının uygulanması

37. CİM'nin verdiği karar, 20 Aralık 2004 tarihinde uygulanabilir hale gelmiştir.

38. Campobasso ceza infaz hakimi 23 Aralık 2004 tarihli bir kararla Bay Izzo'nun yarı-serbestlikten yararlanma kapsamında uyması gereken “iyileştirme programını”

(*programma di trattamento*) onaylamıştır. Campobasso cezaevi müdürünün hazırladığı bu belgeden, Bay Izzo'nun *Città futura* derneğindeki çalışma saatlerinin Pazartesi Cumartesiye 9.30 ile 13.30 arası ve Pazartesi Cumaya 16 ile 19 arası olarak belirlendiği anlaşılmaktadır. Bay Izzo Pazartesi Cumaya cezaevini saat 8.30'da terk edebilecek ve Pazartesi Cumaya saat 20.00'da, Cumartesi günü de saat 16.00'da geri dönmek zorunda olacaktır. Günlük olarak 25 Euro para bulundurabilecek ve bu miktarı nasıl harcadığına ilişkin hesap vermesi gerekecektir.

39. İyileştirme programı Bay Izzo'ya aşağıdaki yükümlülükleri getirmektedir :

a) Campobasso belediyesi sınırları içinde, sadece 39, Rue Nobile'de bulunan "*Città futura*" derneğinde bulunmak. Yarı-serbestlikten yararlanan kişi, belirtilen gönüllülük faaliyetini gerçekleştirmek üzere yapılan iş sözleşmesinden anlaşıldığı üzere, Pazartesi Cumaya saat 9.30 ile 13.30 ve 16.00 ile 19.00, Cumartesi günü saat 9.30 ile 13.30 arasında dernek binasında bulunmak zorundadır;

b) çalışma ve gönüllülük faaliyetlerini gerçekleştirmek için belirlenen saatlerde iş yerinden ayrılmamak;

c) iş yerinden istisnai olarak uzaklaşmak için yarı-serbestlikten yararlananın gerekli talebi üzerine cezaevi yönetiminin ya da dernek başkanının ön iznini almak;

d) iş yerinin açılmadığı boş günlerinde, 44/46, Buccu Bulvarı adresinde bulunan "*La pergola*" restoranında ya da 4, Albino sokağında bulunan "*Il Gallo Nero*" restoranında yemek yeme imkanı olmak üzere, sadece Campobasso belediyesi sınırları içinde kalmak. Birlikte çalıştığı derneğin üyeleri ve ailesi dışında başkalarıyla birlikte yemek yememek;

e) bir yerden başka bir yere gitmek için sadece toplu taşıma araçlarını kullanmak;

f) iş yerinde, açık alanlarda ya da kamuya açık alanlarda, toplu ulaşım araçlarında ya da bulunduğu diğer tüm mekanlarda kusursuz bir davranış sergilemek;

g) yukarıda d) başlığında belirtilenler dışında barlar, restoranlar, hoteller, alkollü içecek satan yerler (..), sinema ve tiyatrolar gibi kamuya açık mekanlara gitmemek;

h) boş zamanında sabıka kaydı bulunan ya da hakkında güvenlik ya da koruma tedbirine hükmedilmiş kişilerle veya dernek hesabına yaptığı faaliyetler sırasında tanıdığı ve birlikte çalıştığı kişilerle bir araya gelmemek;

i) her ne şekilde olursa olsun para kullanmamak ve elinde sadece izin verilen günlük miktarı bulundurmak. (...);

j) silah ya da yaralamaya sebebiyet verebilecek eşya taşımamak ve bulundurmamak;

k) her durumda özel olarak değerlendirilecek belirli gereklilikler bulunması halinde, iyileştirme programında kısmen değişikliğe gidilmesi gerekli hale gelirse, zamanında cezaevi enstitüsü yönetimini bilgilendirmek;

40. İyileştirme programının içerdiği yükümlülüklerden birine uyulmamasının disiplin cezası alınmasına sebep olabileceği ve tekrar halinde ya da bilhassa ciddiyet arz eden durumlarda yarı-serbestliğin kaldırılmasına sebep olabileceği belirtilmiştir.

41. Bay Izzo 27 Aralık 2004 tarihinden itibaren yarı-serbestlikten yararlanmışır. 14 Nisan 2005'te bir yerden başka bir yere gitmek için *Città futura* derneği üyelerinin sürdürdüğü aracı kullanmasına izin verilmiştir.

E. Bay Biundo'nun beyanları

42. Campobasso cezaevinde hükümlü itirafçı olan Bay Biundo, 25 Ağustos 2004 tarihinde bir savcı önünde ifade vermek istediğini belirtmiştir. 20 Aralık 2004'te ifadesi alınan Bay Biundo yetkililere, Bay Izzo'nun kendisinden bir cinayet işlemlerini istediğini anlatmıştır. Bay Biundo, üçüncü bir şahıs vasıtasıyla, kurbanın Campobasso CİM başkanı Bay Mastropaolo olduğunu öğrenmiştir. Ayrıca kendisine göre, Bay Izzo bir uyuşturucu ticareti işini organize etmek ve Campobasso cezaevi müdüresinin oğlunun arabasını yakmak gibi başka ağır suçlar işlemek için sabıkalı suçlularla anlaşmalar yapmıştır. Öte yandan Bay Biundo, Bay Izzo'nun kendisine verdiği öldürme işi için, kaldığı binanın asansörünün tavanına bir silah saklayacaktır; ancak polis silahı bulmamıştır.

43. Bu açıklamaların ardından Campobasso ve Bari savcıları, başka şahıslarla birlikte, Bay Izzo aleyhinde soruşturmalar açmış ve Bay Izzo'nun kullanabileceği iki telefon kabinini gözetlemeye almışlardır. Bay Izzo'nun ve arkadaşlarının cep telefonları dinlemeye alınmış ve ilgililer polis tarafından takip edilerek fotoğrafları çekilmiştir. Bu soruşturma işlemlerinden anlaşılmaktadır ki, Bay Izzo sabıkalarıyla bir araya gelmekte, irtibat kurmakta ve başka şahıslarla işbirliği içinde emlak işine girmeyi planlamaktadır. Palermo CİM'nin hazırladığı 12 Haziran 2009 tarihli bir nota göre, hükümlülüğe alternatif olarak kabul edilen bu tedbirin geri alınması kararını vermeye yetkili olan mahkeme tedbirin uygulandığı yerin ceza infaz hakimi (Campobasso) olduğundan, Palermo CİM, Bay Izzo'nun yarı-serbest olduğu sıradaki davranışlarından hiç bir zaman haberdar edilmemiştir.

F. Bay Izzo'nun faaliyetleriyle ilgili yürütölen polis soruşturması

44. Yukarıda ifade edildiği gibi, Bay Biundo'nun beyanlarından sonra Campobasso Valiliđi memurları Bay Izzo'yu ve iletişime girdiği kişileri takip etmeye başlamıştır. Bu soruşturma tedbiri, başkaca şeylerin yanı sıra, aşağıdaki bilgileri elde etmeyi sağlamıştır:

a) Bay Izzo düzenli olarak belirli telefon kabinlerini kullanmakta ve bir cep telefonu ile aslında başkaları üzerine kayıtlı iki SIM kartına sahip bulunmaktadır; bu telefon hatları ve X'in telefon hattı dinleme altına alınmıştır; bu dinlemelerin süresi düzenli olarak uzatılmıştır;

b) Bay Izzo, İtalya'nın başka şehirlerinde oturan sabıkalı arkadaşlarıyla bağlantı kurmuş ve onlarla görüşmüş ve/veya telefon görüşmesi yapmıştır;

c) Bay Izzo sözlü mesajlarını başkalarına ulaştırmak için X'i kullanmaktadır;

d) Özellikle uyuşturucu ticareti, silahlı soygun ve gasp gibi ağır suçlardan mahkum olmuş sabıkalı kişilerle işbirliği yaparak, bir bar ve restoranlar satın alma ya da konusu tam olarak belirli olmayan başka işler gibi, farklı nitelikte işler tasarlamaktadır;

e) kendisi kısa vadede ciddi miktarda para elde etme beklentisi içindedir;

f) Yarı-serbestlik rejimi çerçevesinde uymak zorunda olduğu talimatlardan bazıları ihlal etmektedir;

g) Bay Izzo 10 Mart 2005 tarihinde, Campobasso barında, polis denetimi altında bir serbestlik tedbirinden yararlanan, 2000 yılında Milan havaalanında yakalanmış Kolombiyalı bir kadınla tanışmıştır; bu kadın uluslararası uyuşturucu kaçakçılığı yapan bir suç örgütünün üyesi olarak mahkum edilmiştir;

h) Bay Izzo'nun isteği üzerine X, bir buldozer kepçesi satın almıştır; bu iki kişi gayrimenkul veya arazi sahibi olmadıkları için, bu aleti ne için kullanmak istedikleri anlaşılamamıştır;

i) 18 Nisan 2005 tarihinde X ve Y isimli kişiler, Trani'ye (Bari ilinde) bir yolculuk yapmışlar ve burada Bay Izzo'nun arkadaşlarıyla görüşmüşlerdir; biri kiralık olan iki farklı otomobil kullanmışlar ve iki otomobil arasında belirli bir mesafeyi korumaya özen göstermişlerdir.

G. Bayan Maria Carmela Linciano ile Bayan Valentina Maiorano'nun öldürülmeleri

45. Bu arada Bay Izzo, Palermo cezaevinde bulunduğu sırada, kendisi de aynı cezaevinde tutulu bulunan yedinci başvuru Bay Giovanni Maiorano ile tanışmıştır. Campobasso savcısının Bari savcısına gönderdiği 13 Kasım 2007 tarihli bir nota göre Bay Giovanni Maiorano, karısı (Bayan Maria Carmela Linciano) ve kızı (Bayan Valentina Maiorano) ile Bay Izzo arasında bir dostluk ilişkisi kurulmasını teşvik etmiştir. Bay Izzo bilhassa Bay Giovanni'nin onayıyla kendisini, *Città futura* derneğine gelip gitmeye başlayan bu iki kadına uygun kiralık bir ev bulmaya vermiştir. Bay Izzo aynı zamanda Bay Maiorano'nun eşine, ticari bir faaliyeti finanse etmek için Almanya'da bir banka hesabı açması için yardım etmek istediğini söylemiştir; bunu ancak yarı-serbestlik rejiminin içerdiği zorunlulukları ihlal ederek yapabilecektir.

46. Yine sözü edilen notta, Bay Izzo'nun Palermo cezaevindeki eğitimcilerin ve kendisine uyuşturucu bağımlılarına, yabancılara, eski hükümlülere ve tutuklu ailelerine destek alanında çalışan *Città futura* derneğinde çalışma imkanı sunan bir din görevlisinin güvenini kazanmış olduğu belirtilmektedir. Başkaca belgelerin yanı sıra, Bologna Üst Mahkemesi tarafından verilen "çoşkulu" bir raporu da içeren Bay Izzo'ya ait şahsi dosya, kendisini bundan böyle sosyalliğe açık, toplum için "geri kazanılmış" bir kişi olarak tarif etmektedir.

47. Bu nota göre polis Bay Izzo'ya yarı-serbestlik verildikten sonra, özellikle uyuşturucu suçlarıyla ilgili olarak tekrar suç işleme kastı olup olmadığını anlamak için eylemlerini kontrol etmeye başlamış, ancak dikkate değer bir delil bulamamıştır. Öte yandan Bay Izzo söz konusu yarı-serbestlik rejimine ilişkin talimatlara uymaktadır. Savcının notuna göre, çok uzak bir ihtimal olarak dahi, Bay Giovanni Maiorano'yu karısı ve kızının Bay Izzo tarafından öldürülebileceğini düşünmeye sevk edebilecek hiç bir sebep yoktur. Bay Izzo, Bay Maiorano ve iki maktül için gözü kapalı güvendikleri "samimi bir arkadaş"tır.

48. Y adında biri, 29 Nisan 2005 tarihinde üzerinde bir silahla polis tarafından yakalanmıştır. Y, bu silahı Bay Izzo için taşıdığını ve büyükannesinin evinde iki silah da sakladığını söylemiştir. Polis, olay yerinde X'in ve Bay Izzo'nun fotoğraflarının bulunduğu sahte kimlik belgeleri bulmuştur. Bay Izzo'ya tanınan yarı-serbestlik 30 Nisan 2005 tarihinde kaldırılmıştır. Aynı gün polis, Y'nin büyükannesinin yaşadığı evin bahçesinde Bayan Maria Carmela Linciano ve Valentina Maiorano'nun cesetlerini bulmuştur. X ve Y cinayeti Bay Izzo'nun işlediğini söylemişlerdir. Bay Biundo'nun ifadesinin ardında açılan soruşturmalar takipsizlikle sonuçlanmış, Bay Izzo aleyhine cinayet, tecavüz ve cesedi ortadan kaldırmaya teşebbüsten yeniden takibat başlatılmıştır. Olay İtalya'da medyada büyük yankı uyandırmıştır.

H. Bay Izzo aleyhine Bayan Maria Carmela Linciano ve Valentina Maiorano'yu öldürme suçundan yapılan ceza yargılaması

49. 3 ve 12 Mayıs 2005 tarihlerinde sorgulanan Bay Izzo, Bayan Maiorano'ya yönelik tecavüz suçu dışında tüm suçları ikrar etmiştir.

50. Campobasso ön soruşturma yargıcı (*giudice per le indagini preliminari*) 30 Mayıs 2005 tarihli bir kararla, Bay Izzo, X ve Y'nin tutuklanmalarına karar vermiştir. Yargıç, bu kişilerin suçlu olduğuna dair kuvvetli şüphe bulunduğu kanısındadır. Ön soruşturma yargıcı, Bay Izzo'nun ikrarı ile X ile Y'nin diğer delillerle de desteklenen güvenilir nitelikteki ifadelerinden, Bay Izzo'nun suçlu olduğunun anlaşıldığı sonucuna varmıştır.

51. 13 Temmuz 2005 tarihinde Bay Izzo'nun adli yardımdan yararlandırılması-na karar verilmiştir. Kendisi mahkumiyet halinde ceza indirimine yol açan acele yargılama usulüne göre yargılanmayı talep etmiştir (*bk. bu usulün hukuki çerçevesi için, Hermi - İtalya ([GC], n° 18114/02, §27-28, CEDH 2006-...*). Ön duruşma yargıcı (*giudice dell'udienza preliminare*) bu talebi kabul etmiştir.

52. Başvurucular davaya müdahil olarak katılmışlardır.

53. Campobasso ön duruşma yargıcı 12 Ocak 2007 tarihinde verilen ve gerekçeli olarak 24 Mart 2007 tarihinde dosyaya giren bir kararla, Bay Izzo'yu ömür boyu hapis cezasına ve katılanların uğradıkları, miktarı ayrı bir hukuk yargılaması sonucunda belirlenecek olan zararı tazmin etmeye mahkum etmiştir. Ön duruşma yargıcı, aynı zamanda katılanların dava masrafları ve manevi zarar nedeniyle ödenecek meblağlar üzerinden Bay Izzo'ya karşı ihtiyati haciz (*provvisoriale immediatamente esecutive*) kararı vermiştir. Buna aşağıdaki miktarlar ödenecektir:

- Birinci başvuru Bayan Roberta Maiorano: 45,000 EURO;
- ikinci başvuru Bayan Immacolata Maiorano: 45,000 EURO;
- üçüncü başvuru, Bayan Vincenza Maiorano: 45,000 EURO;
- dördüncü başvuru Bay, Mario Maiorano: 45,000 EURO;
- beşinci başvuru, Bayan Monica Maiorano: 45,000 EURO;
- altıncı başvuru Bay Giovanni Maiorano: 160,000 EURO;
- yedinci başvuru Bay, Cesare Maiorano: 25,000 EURO;
- sekizinci başvuru Bayan Matilde Cristofalo: 25,000 EURO.

54. Ön duruşma yargıcı kararının gerekçesinde, Bay Izzo'nun, dosyada yer alan deliller dayanılarak, Bayan Linciano ve Maiorano'yu öldürmeyi önceden tasarlamış olduğu ve maktullerin ortadan kayboluşunu makul göstermek için yedinci başvurucuyla birlikte bir yurtdışı seyahatine gidecekleri izlenimi uyandırdığı sonucuna varmıştır. Cinayet polisinin ve Campobasso savcılığının sezgileri ve takibi sonucunda, olay neredeyse hemen ortaya çıkarılmıştır. Maktullerin boğulup nefessiz bırakılmak suretiyle işlenen cinayetlerin maddi faili, iki suç ortağı X ve Y'nin yardım ettiği Bay Izzo'dur. Cinayetlerin sebebi açık değildir. Bay Izzo 12 Mayıs 2005 tarihinde yapılan sorgusunda cinayetleri işlemek için hiç bir mantıklı gerekçesinin olmadığını ve üzerindeki baskıya karşı "hayvanca" bir tepki verdiğini belirtmiştir. Ön duruşma yargıcının kanaatine göre Bay Izzo, 1975'te işlediği cinayete benzer bir durumu yeniden yaratmak ve gündelik sorunlarını halletmesi için kendisiyle sürekli iletişimde bulunan iki maktulden kurtulmak amacıyla, sadece zevk için öldürme saikiyle hareket etmiştir. Bay Izzo'nun kendisi, 3 Haziran 2005 tarihli sorgusunda maktullerden biri ölmek üzereyken "mutluluk" hissettiğini, bu mutluluğu "kurdun şafak vakti duyduğu mutluluğa" benzettiğini ifade etmiştir. Bu sebeple ön duruşma yargıcı kendisine karşı, başkaca sebeplerin yanı sıra, suçu canavarca bir hisle ve aşağılık amaçlarla işlemekten ağırlaştırıcı sebebin uygulanmasına karar vermiştir.

55. Ön duruşma yargıcı aynı zamanda, dava sırasında üç psikiyatrdan oluşan uzman bir ekip tarafından, Bay Izzo'nun algılama ve irade yetilerine tam olarak sahip olup olmadığını belirlemek için bir bilirkişi incelemesi gerçekleştirildiğini kaydetmiştir. Psikiyatrlar Bay Izzo'nun psikiyatrik nitelikte hiç bir patolojiden muzdarip olmadığını gözlemleyerek olumlu görüş bildirmişler, duruşma yargıcı da bu görüşe katılmıştır. Bay Izzo başkalarının haklarına ve hislerine karşı patolojik bir kayıtsızlığa sebep olan anti-sosyal bir kişilik bozukluğu taşımaktadır; ancak ön duruşma yargıcına göre bu durum, pek çok suçlunun kişiliğinde görülen tipik bir özellik olup, sanığın ahlak-dışı ya da kötücül olan eyleminin cezalandırılmasına engel olamaz. Ayrıca sanığın suçları planlarken, uygularken ve saklarken gösterdiği uyanıklıktan akli melekelerinin yerinde olduğu anlaşılmaktadır; üstelik cezaevindeki eğitimleri, psikologları ve hatta CİM'ni, kişiliğinin yavaş ama olumlu yönde değiştiğine ikna etmeyi başarmıştır

56. Bay Izzo bu karara karşı üst başvuruda bulunmuştur. Hükümet tarafından 30 Nisan 2008'de sunulan bilgilere göre üst başvuru incelemesi o tarihte henüz sonuçlandırılmamıştır.

I. Bay Izzo'nun yarı-serbestlikten yararlandırılmasının kabulü kararı üzerine yapılan idari soruşturma

57. Başka şeylerin yanında, olayın medyada yankı uyandırması üzerine Adalet Bakanlığı 3 Mayıs 2005 tarihinde Bay Izzo'nun yarı serbestlikten yararlanması uygulaması çerçevesinde Palermo ve Campobasso CİM yargıçlarının disiplin sorumluluklarına gidilip gidilemeyeceğini belirlemeye yönelik idari bir inceleme başlatmıştır.

58. Bakanlık tarafından görevlendirilen müfettişler, Palermo CİM'nin iki yargıcı aleyhinde disiplin soruşturması açılmasını önermişlerdir; çünkü bu yargıçlar, affedilemez bir ihmal nedeniyle ya da ağır hata neticesinde, 9 Kasım 2004 tarih Bay Izzo'ya yarı-serbestlik kararı verirken, böyle bir karar verilmesine engel olabilecek iki unsuru değerlen-

dirmeye almamışlardır; bunlardan biri 7 Kasım 2003 tarihli çıkışında talimatlara uymamış olması, diğeri ise Bay Izzo'nun Campobasso cezaevinden nakledilmesine yol açan nedenlerdir. Müfettişler, Bay Izzo'nun yarı-serbestlikten yararlandırılmasını kabul eden kararın yasayla emredilen usulün uygulanması sonucunda, gerekli belge ve görüşler alındıktan sonra verildiğini ve CİM'nin dosyaya sunulan belgelerin içeriğine esasen uyduğunu gözlemlemişlerdir.

59. Adalet Bakanlığı müfettişlerin önerisini kabul etmiştir.

60. Hakimler Yüksek Kurulu'nun ("HYK") disiplin şubesi, 14 Mart 2008 tarihinde verilen ve 2 Nisan 2008 tarihinde dosyaya giren bir kararla, suçlanan hakimlere disiplin cezası olarak bir uyarı vermiştir.

61. HYK yarı-serbestlik gibi tedbirlerin ya da çıkış izinleri verilmesi yönünde yapılan yasal tercihin tabiatı itibarıyla riskli olduğunu belirtmiştir. Ceza infaz yargıçları bunun bilincinde olarak konuyla ilgili usullere titizlikle uymak ve dosyada yer alan tüm unsurları dikkatlice incelemek suretiyle karar vermek zorundadırlar. Oysa dosyadaki belgelerden anlaşılmaktadır ki, olağandışı zalimlikte bir suç nedeniyle mahkum edilen Bay Izzo, çıkış izinlerine ilişkin talimatları ihlal ettiği için Palermo cezaevinden Campobasso cezaevine nakledilmiştir. Bay Izzo esasen bir sabıkalıyla görüşmüş ve geç bir saatte bir otel odasında on sekiz yaşından küçük kişilerle birlikte bulunmuştur. Ayrıca eşcinsel olduğu ve eşcinsellerle sık sık görüştüğü ifade edilen Bay Izzo, daha öncesinde bir çıkış izninden yararlanarak firar etmiş ve Campobasso cezaevinde kalmasının tehlike yaratabileceği gerekçesiyle Palermo cezaevine nakli gerçekleştirilmiştir.

62. HYK, Palermo ceza infaz mahkemesinin Bay Izzo'yu *Città futura* derneğinde çalışmak üzere yarı-serbestlikten yararlandırmadan önce bu hususları dikkate almış olması gerektiğini, oysa bu kararın kendisinin uzaklaştırılmasına sebep olan olaylardan sadece on bir ay sonra tekrar Campobasso cezaevine dönmesine neden olduğunu belirtmiştir. Ancak 9 Kasım 2004 tarihli kararın gerekçesinde bu hususlara yer verilmiştir; ki bu da bir profesyonellik ve özen eksikliğini göstermektedir. Palermo ceza infaz mahkemesi haklı olarak yarı-serbestlik verilmesi yönündeki kararı yeniden verebilir, ancak bu temel unsurları incelemeyi atlamamış olmalıdır.

63. Hükümet 30 Nisan 2008 tarihli açıklamalarında HYK kararının temyize konu olup olmadığı hakkında bilgisi olmadığını belirtmiştir.

J. Başvurucuların şikayeti

64. Başvurucular 20 Eylül 2007 tarihinde Campobasso ve Bari savcılarını ve yargıçları aleyhinde şikayette bulunmuşlardır. Bay Izzo'nun apaçık olan tehlikeliliği karşısında yetkililerin Bayan Linciano ve Bayan Maiorano'nun yaşamlarını korumak için tedbir almadıklarını ileri sürmüşlerdir. Başvurucular, Bay Biundo'nun (yukarıda parag. 42) ve Bay Izzo'nun yargılandığı cinayet davasında tanıklık yapan Bay Fiorillo'nun ifadelerine işaret ederek, bu ifadelerin Bay Izzo'nun Campobasso cezaevinde ayrıcalıklı bir muamele gördüğünü ve cezaevi kurallarına uymayan tutumuna rağmen ıslah sürecini tamamlamış bir hükümlü olarak tarif edildiğini doğruladığını belirtmektedirler. Buna ek olarak Rus uyruklu başka bir mahkum olan Bay Bassalev, 2 Mayıs 2005 tarihli bir mektupta henüz cinayetler işlenmeden önce Bay Izzo'nun kendisine suç faaliyetlerine katılmak için önerilerde bulunduğunu belirterek yetkilileri uyarmaya çalışmıştır.

65. Başvurucuların kanaatine göre savcılar bu unsurları yarı-serbestliğin kaldırılması amacıyla ceza infaz mahkemesine iletmış olmalıydılar.

66. Bari Savcılığı 19 Haziran 2007 tarihinde, başvurucuların şikayetinin takipsizlikle sonuçlandırılmasını istemiştir. Bay Biundo ve Fiorillo'nun, şikayetin yapılmasından sonra, 15 Eylül ve 6 Kasım 2006 tarihlerinde sorgulandıklarını belirtmiştir. Bu iki hükümlü önceki ifadelerini doğrulamışlar fakat kesin ve işe yarar bilgiler vermemişlerdir. Açıklamaları yüzeysel ve genel olup ek soruşturmalar yapılmasına sebep olacak nitelikte değildir. Bay Biundo, Bay Izzo'nun Campobasso ceza infaz mahkemesi yargıcını öldürmek niyetinde olduğunu açıkladığında, aynı ildeki savcılık şüpheliyi hemen takibe almış, bu da Bayan Linciano ve Bayan Maiorano'nun cesetlerinin bulunmasını sağlamıştır.

67. Bari ön soruşturma yargıcı 28 Ocak 2008 tarihli bir kararla, savcının talebini uygun bulmuş ve başvurucuların şikayetini takipsizlikle sonuçlandırmıştır.

K. Hükümetin sunduğu istatistikler

68. Hükümetin sunduğu istatistiklere göre, yarı-serbestlikten yararlanan ve yeniden suç işlemeleri nedeniyle haklarında alınan bu tedbirin kaldırıldığı hükümlü sayısı aşağıdaki gibidir:

- 2004'te, 3,489'ten 9'u (toplam % 0,26'sı);
- 2005'te, 3,458'ten 10'u (toplam % 0,29'u);
- 2006'da, 3,024'ten 7'si (toplam % 0,23'ü);
- 2007'de, 1,398'den 5'i (toplam 0,36 %'si).

L. Bay Izzo'nun adli sicil kayıtları

69. Palermo ceza infaz mahkemesinde bulunan dosyaya giren bir sabıka kaydından, Bay Izzo hakkında aşağıdaki mahkumiyetlere hükmedildiği anlaşılmaktadır:

a) 2 Mart ve 5 Kasım 1974 tarihinde işlenen tecavüz, alıkoyma, darp ve yaralama suçlarından iki yıl altı ay hapis cezası; (Roma Mahkemesi'nin 19 Haziran 1975 tarihinde verdiği, 15 Şubat 1978 tarihinde kesinleşen karar; suçlamaya göre Bay Izzo ve iki suç ortağı iki farklı zamanda iki genç kadını şiddet ve tehdit uygulayarak özel evlere götürmüşler ve burada cinsel eylemlerde bulunmaya zorlamışlardır);

b) 31 Ekim 1974 tarihinde işlenen öldürmeye teşebbüs suçundan altı yıl hapis cezası (suçlamaya göre Bay Izzo ve suç ortakları bir meskene girmişler, ev sakinlerini silahla tehdit etmişler ve evde bulunanlardan birine yakın mesafeden ateş ederek hayati tehlike oluşturacak kadar ağır biçimde yaralanmasına sebep olmuşlardır; Roma Ağır Ceza Mahkemesi, 20 Mayıs 1994 tarihinde verdiği, 4 Temmuz 1995'te kesinleşen bir kararla Bay Izzo'yu öldürmeye teşebbüsten mahkum etmiş ve davanın hırsızlık suçunu oluşturan eylemler açısından zamanaşımına uğradığına hükmetmiştir;

c) 30 Eylül 1975 tarihinde işlenen öldürme, öldürmeye teşebbüs, tecavüz, alıkoyma ve suçlulukla mücadeleye ilişkin hükümlerin ihlali suçlarından ömür boyu hapis cezası (yukarıda parag. 8);

d) 13 Ocak 1988 tarihinde işlenen alıkoyma, bir kamu görevlisine şiddet uygulama ve tehdit, darp ve yaralama, yasak silah ve mühimmat taşımak ve firara teşebbüs suçlarından dört yıl hapis cezası (yukarıda parag. 9);

e) 1978'deki eylemler nedeniyle uyuşturucuyla ilgili hükümlerin ihlalden iki yıl on beş gün hapis cezası;

f) 7 Ekim 1981 tarihinde işlenen yalan tanıklık suçundan sekiz ay hapis cezası (yukarıda parag. 11);

g) 1989 yılı Ağustos ayında işlenen iftira suçundan (Palermo ağır ceza mahkemesinin 3 Mayıs 1999 tarihinde kesinleşen 12 Nisan 1995 tarihli kararı; suçlamaya göre Bay Izzo bir itirafçıyı mafya tarafından işlenen bir cinayeti masum kişilerin işlediği şekilde ifade vermeye zorlamıştır) dört yıl hapis cezası;

h) 25 Ağustos 1993'te işlenen silah ve mühimmatla ilgili hükümlerin ihlali nedeniyle bir yıl on ay hapis cezası (Milan ön duruşma yargıcının 6 Nisan 1995 tarihinde verdiği ve 25 Nisan 1995'te kesinleşen, savcıyla anlaşmalı olarak verilen cezayı uygulayan kararı; suçlamaya göre Bay Izzo firarda olduğu sürede on altı mühimmat ve seri numarası kısmen silinmiş bir silah almış ve alenen taşımıştır);

i) 25 Ağustos 1993 tarihinde işlediği firar suçundan on ay hapis cezası (yukarıda parag. 14).

70. Buna ek olarak dosyadan anlaşılmaktadır ki, Bay Izzo Palermo cezaevinde 20 Aralık 1986 ve 14 Mart 1987 tarihlerinde işlediği disiplin suçları nedeniyle bir kez kınama (*ammonizione effettuata in pubblico*) cezası almıştır. 15 Haziran 1985 tarihinde kendisine aile üyeleriyle görüşme izni verilmesini öngören bir "ödül" verilmiştir.

M. Campobasso savcısının 16 Temmuz 2009 tarihli notu

71. Campobasso savcısını hazırladığı 16 Temmuz 2009 tarihli bir notta, Bay Izzo'nun yarı-serbestlikten yararlandığı sırada sabıkalı kişilerle görüştüğü belirtilmiştir. Ancak ilgilinin eski hükümlülerin, sabıkalıların, uyuşturucu bağımlılarının ve genel olarak toplumun korunmasız katmanlarına mensup kişilerin topluma yeniden kazandırılması amacıyla yönelik faaliyet gösteren *Città futura* derneğinde çalışmasına izin verilmiştir. Bizatihi bu iş doğası gereği Bay Izzo'yu sabıkalılarla iletişime sokmaktadır. Campobasso Emniyet Müdürlüğü'nün bir notuna göre de zaten tüm bu görüşmeler dernek merkezinde gerçekleşmiştir. Campobasso savcısı dosyada bu olguyu yalanlayan hiç bir belgenin olmadığını gözlemlemiştir. Telefon dinlemeleri, Bay Izzo'ya isnat edilebilecek her hangi bir olay açığa çıkmadığı için, 21 Nisan 2005 tarihinden itibaren soruşturma sadece X için devam ettirilmiş, bu sayede daha sonra Bayan Linciano ve Maiorano'nun cesetlerine ulaşılmıştır.

72. Campobasso savcısı da zaten soruşturmaların Bay Izzo'nun başka kişilerle işbirliği içinde suç niteliğindeki faaliyetlerde bulunup bulunmadığını tespit etme imkanı vereceğini gözlemlemiştir. Bu soruşturmalar muhtemelen yarı-serbestliğin kaldırılması halinde dahi devam edecektir. Bu sebeple söz konusu soruşturmaların gizlilikle yürütüldüğü "son derece açıktır" ve yarı-serbestliğin kaldırılması ihtimaline yönelik olsa dahi, soruşturmanın sonucunun açıklanması mümkün olmayacaktır.

II. KONUYLA İLGİLİ İÇ HUKUK VE UYGULAMA

73. 26 Temmuz 1975 tarihli ve 354 sayılı Yasanın 48. maddesine göre bir özel infaz usulü olan yarı-serbestlik, hükümlülüğe alternatif olarak kişiye çalışmak ya da toplumla bütünleşmesini kolaylaştıracak başka faaliyetlerde bulunmak üzere günün bir bölümünü cezaevi dışında geçirme imkanı veren bir tedbirdir. İlgili bu sırada hükümlü üniforması giymez.

74. Söz konusu Yasanın 50. maddesine göre yarı-serbestlik, ömür boyu hapse mahkum olmuş hükümlülere, en az yirmi yıl süreyle kapalı cezaevinde kaldıktan sonra, hükümlünün davranışlarının iyileşme göstermesi halinde ve aşamalı olarak toplumla bütünleşme koşulları oluşmuşsa tanınabilir.

75. Hükümlülerin toplumla yeniden bütünleşmesini kolaylaştıracak tedbirler (*benefici penitenziari*) ve konuyla ilgili iç hukuk *Mastromatteo – İtalya* ([GC], no. 37703/97, §44-49, CEDH 2002-VIII) kararında işlenmiştir.

KARAR GEREKÇESİ

I. ÖN SORUN

76. Mahkeme ilk önce sekizinci başvuru Bay Cesare Maiorano'nun 6 Haziran 2008 tarihinde vefat ettiğini ve sekiz mirasçısının Mahkeme önündeki yargılamanın devam etmesi yönündeki isteklerini beyan ettiklerini kaydederek (yukarıda parag. 3).

77. Mahkeme bir başvuruçunun dava görüldüğü sırasında vefat ettiği pek çok davada, başvuruçunun mirasçılarının ya da yakınlarının davaya devam etme iradesini yahut da başvuruyu devam ettirmek isteyen bir kişinin meşru bir menfaati olması halinde (*bk. Malhous – Çek Cumhuriyeti (k.k.)* [GC], no. 33071/96, CEDH 2000-XII) bu menfaati dikkate aldığı hatırlatır (*bk. pek çok başka karar yanında, Nicola – Türkiye, no. 18404/91, §15, 27 Ocak 2009*).

78. Gerçekten de her ne kadar bir başvuruçunun mirasçılarının yapılan başvuruyu Mahkeme'nin incelemeye devam etmesini isteme şeklinde genel bir hakkı bulunmasa da (*Scherer – İsviçre, 25 Mart 1994, Seri A no. 287*) Mahkeme bir çok defa ölen bir başvuruçunun yakın akrabalarının kendisinin yerine geçebileceğine karar vermiştir (*Deweere – Belçika, 27 Şubat 1980, §37, Seri A no. 35; ve Raimondo – İtalya, 22 Şubat 1994, §2, Seri A no. 281-A*).

79. Mahkeme görülmekte olan davada sekizinci başvuruçunun mirasçılarına, başvuruçunun başlattığı davayı devam ettirme imkanı verilmesi gerektiği kanaatinde (*bk. mutatis mutandis, Kirilova ve Diğerleri – Bulgaristan, no. 42908/98, 44038/98, 44816/98 ve 7319/02, §85, 9 Haziran 2005; ve Nerva ve Diğerleri – Birleşik Krallık no. 42295/98, §33, CEDH 2002-VIII*).

II. SÖZLEŞMENİN 2. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

80. Başvuruçular devletin Maria Carmela Linciano ve Valentina Maiorano'nun yaşamını koruma yükümlülüğünü ihlal ettiğini ileri sürmektedirler. Başvuruçuların dayandığı Sözleşme'nin 2. maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

“Her bireyin yaşama hakkı hukuk tarafından korunur (...).”

81. Hükümet bu iddiaya karşı çıkmaktadır.

A. Kabul edilebilirlik

1. Hükümetin iç hukuk yollarının tüketilmediği iddiası

82. Hükümet, daha önce adı geçen *Mastromatteo* davasındaki başvuruçunun aksine, görülmekte olan davadaki başvuruçuların mafya ya da terör suçları mağdurları için öngörülen tazminatı almak amacıyla uğraşmadıklarını gözlemlemektedir. Hükümet bu tür bir talebin sonucuna dair görüş bildirmeksizin ilgililerin iç hukuk yollarını tüketmediği iddiasındadır. Aynı şekilde Bay Izzo'nun mahkumiyetinden sonra başvuruçuların kendisine karşı adli yargıda bir tazminat davası açıp açmadıklarının da bilinmediğinin altını çizmektedir.

83. İlk beş başvuruçucu Hükümetin dile getirdiği tazminatın ancak suçun terör amaçlarla ya da mafya tipi bir suç kapsamında işlendiğinin bir yerel mahkeme kararıyla kabul edilmiş olması halinde elde edilebileceğini kaydetmektedir. Oysa mevcut davada durum böyle değildir.

84. Mahkeme ilk olarak Hükümetin, Bay Izzo'nun mafya ya da terör tipi suçlarla ilişkili olduğunu iddia etmediğini gözlemler. Tam aksine, dosyada 1975'te ya da 2005'te işlenmiş suçların herhangi bir siyasi amaç taşıdığını ya da mafya tipi bir suç örgütünün faaliyetleri kapsamında işlendiğini gösteren herhangi bir delil yoktur. Dolayısıyla mafya ya da terör suçları nedeniyle uğranılan zararın tazminini öngören yasaya dayanılarak yapılacak olası bir başvurudan herhangi bir sonuç alınması mümkün olmayacaktır.

85. Bay Izzo'ya karşı yöneltilecek bir tazminat davası cinayeti işleyeni bir tazminat ödemeye mahkum edebilirdi, fakat bu dava, görülmekte olan davanın konusunu oluşturan, yetkililerin yarı-serbestlik kararı verirken iddia edildiği şekilde ihmallerinin bulunup bulunmadığı sorusuna cevap vermezdi. Mahkeme başvuruçuların daha önce davaya müdahil olmaları sonrasında Bay Izzo'nun ödemesi gereken manevi tazminat miktarına hükmedildiğini gözlemler; ancak başvuruçular, dosyaya göre Bay Izzo'nun hiç bir malı ve geliri olmadığını, dolayısıyla aleyhinde hükmedilecek her tür ödeme emrinin sonuçsuz kalmaya mahkum olduğunu vurgulamaktadırlar (aşağıda parag. 137). Hükümet bu açıklamalara itiraz etmemektedir.

86. Bu nedenlerle Hükümetin iç hukuk yollarının tüketilmediği iddiasının kabul edilebilmesi mümkün değildir.

2. Diğer kabuledilemezlik sebepleri

87. Mahkeme bu şikayetin Sözleşme'nin 35(3). fıkrası çerçevesinde açıkça temelden yoksun olmadığını kaydetmektedir. Mahkeme ayrıca başvurunun diğer kabuledilemezlik sebeplerinden hiç birini taşımadığını saptamaktadır. Bu nedenle başvurunun kabul edilebilir bulunması gerekmektedir.

B. Esas

1. Tarafların iddiaları

a) Hükümet

88. Hükümet, Mahkeme'nin daha önce adı geçen *Mastromatteo* kararında İtalya'daki toplumla yeniden bütünleşme tedbirleri rejiminin Sözleşme'nin 2. maddesine aykırı olmadığına hükmettiğini hatırlatmakta ve görülmekte olan davada da aynı sonuca varılması gerektiğini düşünmektedir. Kısıtlanması mümkün olmayan ömür boyu hapis cezasının Sözleşme'nin 3. maddesi bakımından sorunlar yaratabileceği gerçeği karşısında, cezanın uygulanmasında belirli bir esneklik sağlayan toplumla yeniden bütünleşmeye yönelik tedbirler çok büyük bir önem taşımaktadır. Bu tedbirler, niteliği gereği, tekrar suç işlenmesi riskini içerir; sistem bu riskleri azaltmaya çalışır, fakat tamamen ortadan kaldırmaz. İstatistikler (yukarıda paragraf 68) yarı-serbestlik rejimi uygulaması nedeniyle yeniden suç işleme oranının % 1'den az olduğunu göstermektedir.

89. *Mastromatteo* kararında açıklanan ilkelerin incelenmesinden ve bunların görülmekte olan davaya uygulanmasından, devletin 2. maddeden kaynaklanan sorumluluğunun, ancak yaşam için öngörülebilir, gerçek ve somut bir tehlikenin mevcut olması halinde doğacağı anlaşılmaktadır. Tehlikenin öngörülebilirliği yetkilileri her olayın özel koşulları içinde makul olan tedbirleri almaya mecbur kılmaktadır. Potansiyel mağdurun her seferinde kesin olarak tespit edilmesi zorunlu değildir; ancak akla uygun saikler benzeri somut nedenler temelinde, birbiriyle uyuşan olguların belirli bir kategoriye oluşturan kişilerin hayatının tehlikede olduğunu düşünmeye sebebiyet vermesi gerekir. Sadece daha önce cinayet işlemiş olan bir kişinin ikinci kez cinayet işleme ihtimali yeterli olamaz; aksi yönde bir sonuca varmak cinayet işleyenler için her tür toplumla bütünleşme tedbirinin a priori olarak reddedilmesi anlamına gelecektir.

90. Mevcut davada yarı-serbestlik kararı verilirken ya da daha sonrasında, yetkililerin elinde bir ya da birden fazla kişinin yaşamına yönelik gerçek ve doğrudan bir tehdidin varlığını öngörmeye imkan verecek deliller mevcut değildir. Palermo ceza infaz mahkemesinin önünde Bay Izzo'nun ıslah süreciyle ilgili olumlu ve hatta "çoşukulu" değerlendirmelerle dolu kabarık bir dosya" bulunmaktadır. Bu bulgular, söz konusu hükümlünün, biri başarıyla sonuçlanan iki firar girişiminin yarattığı negatif izlenimi bertaraf etmek için "oldukça yeterli" olmuştur. Bu olaylar yaklaşık on yıl öncesinde kalmıştır ve Bay Izzo daha sonra hiç bir zaman ciddi düzeyde bir sorun yaratmamış ve hakkında takdir içeren değerlendirmeler yapılmaya devam etmiştir. Ayrıca bir firar, başkasının yaşamı için başlıbaşına bir tehdit içermez. Bay Izzo'ya 1993 ile 2003 arasında verilen çıkış izinleri olumlu şekilde geçmiştir.

91. 7 Kasım 2003 tarihinde yaşanan olaylarla ilgili olarak, rızası olan genç bir yetişkinle geceyi birlikte geçirmenin yasadışı hiç bir yanı olmamakla birlikte, genç bir yetişkini olumsuz bir etkinin mağduru olarak düşünmek bile şüpheli bir yaklaşımdır. Aynı şekilde başkalarıyla birlikte bir otel odasında pizza yemenin, bira içmenin ve sigara içmenin de "toplumsal olarak yanlış" olup olmadığı sorgulanabilir. Bu açıdan Bay Izzo'nun barlar, restoranlar gibi kamuya açık alanlarda bulunmasının yasak olduğunun

hatırlatılması uygundur. Son olarak X'in sabıkası on sekiz yaşından küçükken işlediği ve sonrasında affa uğramış bir suçtan ibarettir: dolayısıyla bu suç adli sicil kaydına işlenmemiştir; her halükarda Bay Izzo'nun bundan haberdar olması beklenmemektedir. Hükümet buradan hareketle Bay Izzo'nun davranışının, objektif olarak bakıldığında hiç bir özel ciddiyetinin olmadığı ve başkalarının ve özellikle de o dönemde henüz tanımadığı iki kadının yaşamı için bir tehlike arz etmediği sonucuna varmaktadır. Her halükarda HYK'nın Palermo ceza infaz mahkemesi hakimlerine verdiği disiplin cezasının (yukarıda parag. 60-62) tek sebebi, kararda söz konusu hususla ilgili gerekçeye yer verilmemiş olmasıdır; ceza infaz mahkemesinin yaptığı incelemenin mutlaka yarı-serbestlik talebinin reddiyle sonuçlanması gerekmediği belirtilmiştir.

92. Benzer bir yarı-serbestlikten yararlandırılma talebi Campobasso ceza mahkemesi tarafından sadece çalışma olanağı bulunmaması nedeniyle reddedilmiştir. (yukarıda parag. 19) Bu engel daha sonra *Città futura* derneğinin taahhüdüyle aşılmıştır. Bay Izzo, Palermo'ya sevk edildikten sonra hiç bir sorun olmaksızın üç yeni çıkış izninden yararlanmış ve Palermo hakimleri aynı şekilde yerel cezaevindeki eğitimlerin yazdıkları raporları da incelemişlerdir.

93. Bay Biundo'nun beyanlarına gelince, bu beyanlar Bay Izzo'ya yarı-serbestlik verilmesinden sonra yapılmış olup, Bay Izzo'nun Bayan Linciano ve Maiorano'yu öldürme kastı taşıdığına dair en ufak bir söz içermemektedir (yukarıda parag. 42). Campobasso yetkili makamları söz konusu beyanların, Bay Izzo'ya verilen ve sıkı gözetim altında yararlandırıldığı yarı-serbestliğin kaldırılmasını gerektirdiğini düşünmemişlerdir. Buna rağmen yetkililer soruşturma yapmaya başlamışlar ve Bay Mastropaolo'nun yaşamını korumaya yönelik önlemleri hayata geçirmişlerdir. Yapılan telefon dinlemeleri Bay Izzo'nun Bay Mastropaolo'ya karşı düşmanca bir tutum içinde olmadığını göstermiş ve Bay Biundo'nun sözde sakladığı silahın bulunamaması gibi diğer hususlar, ifadelerinin güvenilirliği hakkında şüphe uyandırmıştır. Yetkili makamlar yine de Bay Izzo'nun bir uyuşturucu ticareti örgütlemekte olabileceğine ikna olmuşlar ve bu nedenle soruşturmaya devam etmişlerdir; ancak ellerine kendisinin iyi ilişkiler içinde olduğu iki kadını öldürebileceğini düşünmeye sebep olabilecek hiç bir bulgu geçmemiştir. Polisin yürüttüğü soruşturma faaliyetleri Y'ye ait olan silahların, sahte belgelerin ve iki maktülün cesedinin bulunmasını sağlamıştır.

94. Bay Izzo iki maktülle, yedinci başvuruçunun rızasıyla görüşmeye başlamış olup, suç işleme niyeti içinde olduğunu düşündürecek hiç bir belirti mevcut değildir. Yedinci başvuruçunun ve maktüllerin kendisi de hiç bir şüphe beslememişlerdir. Şüphesiz Bay Izzo üzerinde uygulanan denetim çifte cinayeti engellemeyi başaramamıştır; ancak bu durum, Sözleşme'nin 2. maddesi bakımından yetkililere isnat edilebilir bir durum değildir. Söz konusu suç teşkil eden eylemin öngörülemez niteliği, zaten olayları itiraf eden fakat bir sebep ya da akla uygun herhangi bir saik ortaya koyamayan Bay Izzo'nun ifadelerinden de anlaşılmaktadır. Hükümet bu durum neticesinde Bay Izzo'nun paranoyaya yakın ve bütünüyle öngörülemez bir öldürme itkiyle hareket ettiği sonucuna varmaktadır.

95. Sözleşme'nin 2. maddesi usul yönünden ele alındığında, Bay Izzo eylemlerinin ağırlığıyla orantılı bir cezaya mahkum edilmiştir. Başvuruçular ayrıca müdahil sıfatıyla söz konusu davaya katılabılmışlar ve uğradıkları zararın tamamının tazmini için adli

yargıya başvurma hakları saklı kalmak üzere, bir tazminat da elde etmişlerdir. Buna ek olarak Palermo ceza infaz mahkemesi hakimleri aleyhine başlatılan disiplin soruşturması da bir ceza verilmesiyle sonuçlanmıştır. Hükümete göre iç hukukta yürütülen yargılamalar sonrasında başvuruçular “mağdur” sıfatını kaybetmişlerdir.

b) Başvuruçular

i. Bütün başvuruçuların ortak olarak ileri sürdüğü iddialar

96. Başvuruçular, Bay Izzo'nun toplum için arz ettiği tehlike, önceki sabıkaları ve işlediği ağır suçlar nedeniyle 2004'te yapılan soruşturmalar dikkate alındığında, ceza infaz mahkemesinin kendisine yarı-serbestlik vermemiş olması gerektiği kanısındadırlar. Daha sonra Bay Izzo'nun Bayan Linciano ve Bayan Maiorano'ya karşı işlenen suçlar, kendisinin toplum için tehlikeli olduğunu ve ceza infaz mahkemesinin değerlendirmelerinin hatalı ve yüzeysel olduğunu göstermektedir.

ii. İlk beş başvuruçunun ileri sürdüğü iddialar

97. İlk beş başvuruçusu, Palermo ceza infaz mahkemesinin 9 Kasım 2004 tarihinde verdiği kararda, Campobasso ve Bari savcılarının Bay Biundo'nun beyanları sonrasında açtıkları soruşturmalardan söz edilmediğini kaydetmektedirler; ayrıca dosyadan Palermo ceza infaz mahkemesinin Campobasso yetkili makamlarına Bay Izzo'nun hangi kurumdan geldiğini ve hangi kuruma dönmek istediğini sormadığı gibi, kendisinin hal ve hareketleri hakkında bir bilgi istemediği anlaşılmaktadır.

98. Bu başvuruçulara göre, Campobasso yetkili makamları Palermo ceza infaz mahkemesini Bay Izzo aleyhinde açılmış soruşturmalardan haberdar etmiş olsalardı, ya kendisine yarı-serbestlik verilmemiş olacaktı ya da bu ayrıcalık soruşturmaların devamı sırasında kaldırılacaktı. Öte yandan Bay Biundo'nun beyanları olmaksızın Bay Izzo'nun işlediği suçlar açığa çıkartılamayacaktı. Campobasso ve Bari savcılarının sahip oldukları bilgiler, Bay Izzo'nun bir ya da birden fazla kişinin yaşamı için tehdit oluşturduğu sonucuna ulaşmak için yeterlidir. Ayrıca ceza infaz mahkemesinin Bay Izzo'nun toplum için yarattığı tehlikeyi daha büyük bir özenle değerlendirmesi gerekirdi. HYK'nın haklı olarak vurguladığı gibi Palermo hakimlerinin, hükümlünün Campobasso cezaevinden nakledilmesine neden olan olayları dikkate almış olmaları gerekirdi.

iii. Son üç başvuruçunun ileri sürdüğü iddialar

99. Son üç başvuruçusu Palermo ceza infaz mahkemesinin, Bay Izzo'nun samimi bir şekilde pişmanlık duyuyor olması ihtimalini ortadan kaldıran bazı ciddi davranışlarını eksik değerlendirdiğini ya da dikkate almadığını savunmaktadırlar. Palermo cezaevi eğitimcilerinin raporu son derece özet olarak hazırlanmış ve Bay Izzo'nun firar teşebbüslerine, işlediği suçlara ve kural ihlallerine hiç yer vermemiştir; buna rağmen ceza infaz mahkemesi raporun içeriğini oluşturan sonuçları hiç eleştirmeksizin kabul etmiştir. Öte yandan bu mahkeme, Bay Izzo'nun tehlikeli olmadığı sonucuna varmak için başvurduğu kriterleri açıklamamış ve bu konuda ne Roma ve Campobasso emniyet müdürlüklerinden bilgi istemiş ve ne de Palermo cezaevi eğitimcilerinden daha derinlemesine bir rapor düzenlemelerini talep etmiştir. Bu bağlamda 25 Eylül 1989 tarihli bir

sirküler, ceza infaz mahkemelerinin hükümlülüğe alternatif tedbirlerden yararlanabilecek hükümlülerle ilgili kesin ve eksiksiz bilgi sahibi olmasının önemini vurgulamaktadır

100. Son üç başvuru ayrıca Bay Biundo, Bay Fiorillo ve Bay Bassalev'in yetkileri uyarması gereken ifadelerini de (yukarıda parag. 42 ve 64) hatırlatmaktadır. Başvuruculara göre Campobasso savcısı bu konudan Palermo ceza infaz mahkemesini haberdar etmeliydi. Ayrıca dosyadan ve iki erkek arasındaki yoğun haberleşmeden anlaşılmaktadır ki, *Città futura* derneğinin yöneticisi, Bay Izzo'yla "yasadışı ilişkiler" yürütmekte ve cezaevinden çıkabilmek için pişman olmuş gibi davranmasına yardım etmektedir.

101. Palermo ceza infaz mahkemesi yargıçları ayrıca 7 Kasım 2003 tarihinde, Bay Izzo'nun daha sonra Bayan Linciano ve Maiorano'nun öldürülmesinde suç ortaklığı yapacak olan X'le görüştüğü dönemi de değerlendirmeye almamışlardır. Başvuruculara göre Bay Izzo'nun ıslah programına tam olarak katılıp katılmadığını ve samimi olarak toplumla yeniden bütünleşme iradesi taşıyıp taşımadığını anlamak için cezaevindeki hal ve hareketlerinin cezaevi eğitimleri tarafından tüm yönleriyle ve tezahürleriyle incelenmesi gerekiyordu. Oysa bu yapılmamış ve ceza infaz mahkemesi Bay Izzo'nun toplum için tehlikeli olmadığı sonucuna ulaşırken takdir yetkisini çok keyfi bir biçimde kullanmıştır.

102. Hükümlünün kişiliğini gözlemlemenin taşıdığı önem Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin kabul ettiği Avrupa Cezaevi Kuralları'nda da ifade edilmektedir. Buna karşın İtalya'da bu denli derinlemesine bilimsel bir gözlem yapılmamaktadır. Bay Izzo'nun sabıka kaydında yer alan, bazıları hükümlü olduğu sırada işlediği suçların sayısı ve olağanüstü ağırlığı dikkate alınmamış ve İtalyan yetkililer olayda gösterilmesi gereken özeni göstermemişlerdir.

2. Mahkeme'nin değerlendirmesi

a) Yetkililerin Bayan Linciano ve Bayan Maiorano'nun yaşamını koruma yükümlülüğünü ihlal ettikleri iddiası

i. Genel ilkeler

103. Mahkeme Sözleşme'nin 2(1). fıkrasının ilk cümlesinin devlete sadece kasten ve hukuka aykırı olarak öldürmekten kaçınma yükümlülüğü değil, ama aynı zamanda egemenlik alanında bulunan kişilerin yaşamını korumak için gerekli tedbirleri alma yükümlülüğü de yüklediğini hatırlatmaktadır (*L.C.B. – Birleşik Krallık, 9 Haziran 1998, §36, Recueil des arrêts et décisions 1998-III; ve Osman – Birleşik Krallık, 28 Ekim 1998, §115, Recueil 1998-VIII*).

104. Devletin bu konudaki yükümlülüğü, bir kimseye karşı suç işlenmesini caydırıcı etkili ceza kanunu hükümlerini yürürlüğe koymak ile bu hükümlerin ihlalini önlemek, suçu bastırmak ve cezalandırmak için adli bir mekanizma kurmak suretiyle yaşama hakkını koruma şeklindeki temel görevinin ötesine geçmektedir (*Nachova ve Diğerleri - Bulgaristan [BD], no. 43577/98 ve 43579/98, §160, CEDH 2005-VII*). Sözleşme'nin 2. maddesi ayrıca, belirli bazı koşullarda yetkililere başka birinin suç niteliğindeki eylemleri nedeniyle yaşamı tehlike altında olan bir bireyi korumak için önleyici operasyonel tedbirler alma şeklinde bir pozitif bir yükümlülük de yükler (*Mastromatteo, a.g.k. §67sonu;*

Branko Tomašić ve Diğerleri – Hırvatistan, no. 46598/06, §50, 15 Ocak 2009; ve Opuz – Türkiye, no. 33401/02, §128, 9 Haziran 2009).

105. Ancak bu durum, Sözleşme'nin bu hükmünden her tür potansiyel şiddeti önleme şeklinde bir pozitif bir yükümlülük çıkarılabileceği anlamına gelmez. Esasen bu yükümlülük, modern toplumlarda güvenliği sağlamadaki güçlükler, insan davranışlarının önceden kestirilemezliği ve operasyonel tercihlerin önceliklere ve kaynaklara göre yapılmak zorunda oluşu akılda tutularak, yetkililere imkansız veya orantısız bir külfet yüklemeyecek şekilde yorumlanmalıdır (*Osman a.g.k., §116*).

106. Dolayısıyla yaşama karşı her risk iddiası, yetkililerin o riskin gerçekleşmesini önlemek için operasyonel tedbirler almalarını gerektirmez. Mahkeme bir ya da birden fazla bireyin yaşamına yönelik gerçek ve yakın bir tehlikenin varlığının yetkililer tarafından bilindiği veya bilinmesi gerektiği ve buna rağmen yetkileri dahilinde, makulce değerlendirildiğinde bu riski bertaraf etmesi beklenebilecek tedbirleri almadıklarının kanıtlanması halinde pozitif yükümlülüğün ihlal edildiğini kabul etmiştir (*Bromiley – Birleşik Krallık (k.k.), no. 33747/96, 23 Kasım 1999; Paul ve Audrey Edwards – Birleşik Krallık, no. 46477/99, §55, CEDH 2002-III, Mastromatteo a.g.k., §68; ve Branko Tomašić a.g.k., §50-51*). Konuyla ilgili bir başka nokta, polis suç soruşturma ve faileri adalet önüne çıkarma faaliyeti üzerinde meşru kısıtlamalar getiren yasal yollara ve Sözleşme'nin 5 ve 8. maddelerindeki güvenceler dahil, diğer güvencelere tam olarak saygı gösterilmek suretiyle suç kontrol ve önleme yetkilerini kullanmasını sağlama gereği bulunmasıdır (*Osman a.g.k., §116; ve Opuz a.g.k., §129*).

107. Mahkeme, *Mastromatteo* kararında (yukarıda parag. 69), ölümcül bir eylemin potansiyel hedefi olarak önceden teşhis edilebilir bir ya da birden fazla kişinin yakinen korunması gerekliliğini konu alan davalar (*Osman a.g.k. §69; ve Paul ve Audrey Edwards a.g.k.; bk. ayrıca Mastromatteo kararından sonra verilen yukarıda geçen Branko Tomašić ve Opuz kararları*) ile ağır suçlar işlemekten hapis cezası çeken bir ya da birden fazla kişinin olası hareketlerine karşı topluma genel bir koruma sağlamanın ve bu korumanın kapsamını belirlemenin söz konusu olduğu davalar arasında bir ayrıma gitmiştir.

108. Öte yandan Mahkeme hapis cezasının temel işlevlerinden birinin toplumun korunması olduğunun altını çizirken hapis cezasına mahkum edilmiş kişilerin aşamalı olarak toplumla yeniden bütünleşmesine yönelik uygulamanın da meşru bir amacı olduğunu kabul etmiştir. Geçici çıkış izinleri gibi tedbirleri içeren bu uygulama, ağır suçlardan hüküm giymiş olsa bile hükümlünün toplumla yeniden bütünleşmesini sağlayan tedbirler üzerine inşa edilmektedir. Davalı devletin sunduğu istatistikleri doyurucu bulan Mahkeme ayrıca İtalyan sisteminde çıkış izinlerinin toplumun korunmasını sağlamak için yeterli tedbirleri içerdiğini ve *Mastromatteo* davasına konu olan olayların geçtiği dönemde İtalya'da uygulanan toplumla yeniden bütünleşme tedbirlerinin Sözleşme'nin 2. maddesi alanında sorgulanmalarını gerektiğini gösteren her hangi bir belirti olmadığını düşünmektedir (*Mastromatteo a.g.k., §72-73*).

109. Son olarak, Sözleşme bağlamında devletin sorumluluğuna gidilebilmesi için, ölüm neticesinin yetkili ulusal makamların bildikleri ya da bilmeleri gereken yaşama yönelik kesin ve yakın bir riskin gerçekleşmesini önlemek için kendilerinden yetkileri dahilinde makul olarak beklenebilecek her şeyi yapmamaları nedeniyle gerçekleştirilmesinin kanıtlanması gerektiğini hatırlatmak gerekir (*Osman a.g.k., § 116, ve Mastromatteo a.g.k., § 74*).

ii. Bu ilkelerin mevcut davaya uygulanması

110. Mahkeme öncelikle, mevcut olayda yetkililerin yarı-serbestlik verildiği sırada Bayan Maria Carmela Linciano ve Bayan Valentina Maiorano'yu Bay Izzo'nun ölümcül eyleminin potansiyel hedefi olarak teşhis etmelerine imkan verecek hiç bir bulgu olmadığını gözlemlemektedir. Bay Izzo ile iki maktül arasındaki ilişkiler samimi bir dostluk ve yardımlaşma ruhuyla kurulmuş gibi görünmekte olup, İtalyan yetkili mercilerinin elinde, Bay Izzo'nun Palermo cezaevinde birlikte kalırken ilişkiler kurduğu eski bir hükümlü olan yedinci başvurusunun eşini ve kızını öldürmeye yönelik herhangi bir arzusunun olduğuna dair hiç bir bulgu mevcut değildir (yukarıda parag. 45). Bu çıkarımlar ayrıca Bay Izzo'nun yakalandıktan sonra verdiği, cinayetleri işlemek için hiç bir mantıklı sebebi olmadığını söylediği ve ön duruşma yargıcının suçu canavarca ve aşağılık amaçlarla işlemekten ağırlaştırıcı sebebi uygulamaya karar vermesine sebep olan ifadeleriyle de doğrulanmıştır (yukarıda parag. 54).

111. Mevcut dava, bu yönden yukarıda adı geçen *Osman, Paul ve Audrey Edwards, Branko Tomašić ve Opuz* davalarından ayrılmakta ve ağır suçlar işlemekten hapis cezası çeken kişilerin olası eylemlerine karşı topluma genel bir koruma sağlama yükümlülüğünü konu alması bakımından yine yukarıda adı geçen *Mastromatteo* davasıyla benzerlik göstermektedir (yukarıda parag. 107).

112. Mahkeme tek başına İtalya'da uygulanan toplumla yeniden bütünleşme tedbirlerini sorgulayamaz (*Mastromatteo* a.g.k., §72-73). Suçluların aşamalı olarak toplumla yeniden bütünleşmesini sağlamak şeklindeki meşru amaçtan esinlenen bu sistem toplumun korunması için yeterli tedbirler öngörmektedir. Bilhassa Bay Izzo gibi ömür boyu hapse mahkum edilmiş kişilerle ilgili olarak yarı-serbestlik, en az yirmi yıl süreli kapalı cezaevinde hapis cezası çekildikten sonra ve sadece hükümlünün tutumu iyileşmekte ise ve aşamalı olarak toplumla bütünleşmeye yönelik koşullar oluşmuşsa verilebilir (yukarıda parag. 74). Hükümetin sunduğu istatistikler bu açıdan rahatlatıcıdır: 2004-2007 arasındaki sürede yarı-serbestlikten yararlanan ve yeniden suç işlemleri nedeniyle bu tedbirin kaldırılmasına hükmedilen hükümlü sayısı hiç bir zaman yarı-serbestlikten yararlanan toplam hükümlü sayısının % 0,36'sını geçmemiştir (yukarıda parag. 68).

113. Geriye bir tek, görülmekte olan davanın özel koşulları içinde Bay Izzo'ya yarı-serbestlik verilmesinin Sözleşme'nin 2. maddesinin bu alanda getirdiği özen yükümlülüğüne yönelik bir ihlal oluşturup oluşturmadığının belirlenmesi kalmaktadır (*Mastromatteo* a.g.k., §74).

114. Mahkeme bu açıdan hükümlülüğü sırasında Bay Izzo hakkında esas olarak eğitimcilerden ve psikiyatlardan oluşan ve içerik olarak Bay Izzo'nun kişiliğinin 1980'li yıllardan itibaren olumlu değişimler geçirdiğini, ilgilinin daha insancıl bir hale geldiğini ve geçmişteki suça yönelik tercihleri nedeniyle pişmanlık duyduğunu belirten pek çok rapor verildiğini kaydetmektedir (yukarıda parag. 12, 26 ve 31(i), (j) ve (k) ve 32-36). Öte yandan Bay Izzo, yetkililere suçların cezalandırılması için yararlı bilgiler sağlamaya başlamış, bu sayede "adalet işbirlikçisi" statüsü kazanmış ve kendisine verilen çıkış izinlerinin çoğunda verilen talimatlara uymuştur. (yukarıda parag. 16, 20 ve 31(f)). Son olarak Bay Izzo kötü koşullarda yaşayan gençleri ve eski hükümlüleri topluma yeniden

kazandırma projeleri çerçevesinde bir kültür derneğiyle birlikte çalışmaya başlamıştır (yukarıda parag. 28).

115. Mahkeme Bay Izzo'nun toplumla yeniden bütünleşmesine yönelik tedbirlerden yararlandırılmasının kabulü lehine olan bu bulguları görmezden gelemez. Zaten Palermo ceza infaz mahkemesi de 9 Kasım 2004 tarihli yarı-serbestlik verilmesine ilişkin kararında bu hususların altını çizmiştir. (yukarıda parag. 24-30). Bu olumlu noktaların aksi yönünde pek çok olumsuz husus olduğu da açıktır. Mahkeme'ye göre, son derece ağır şiddet suçlarından hüküm giymiş bir kişiye günün büyük bir kısmını cezaevinin dışında geçirme ve özgür dünyayla iletişime geçme imkanı verilip verilmeyeceğine karar verilirken, bunların daha büyük bir ihtiyatla değerlendirilmesi gerektiği kuşkusuzdur.

116. Mahkeme bu yönden ayrıca Bay Izzo'nun sabıka kayıtlarının oldukça kaygı verici olduğunu gözlemlemektedir. Bay Izzo henüz yirmi yaşında olduğu 30 Eylül 1975 tarihinde işlediği suçlardan önce, tecavüz, zorla alıkoyma, darp ve yaralamadan iki kez mahkum edilmiş ve silahlı soygun kapsamında bir cinayete teşebbüsten sorumlu bulunmuştur (yukarıda parag. 69 (b)). Bay Izzo bizzat 2001 yılında yazdığı ve yetkililerce de bilinen anılarında etkileyici bir suçluluk seyri tarif etmiş ve bu anılarda suçsuz olduğuna hükmedilen çok sayıda suçtan (silahlı soygun, uyuşturucu ticareti, kavga, öldürmeye suç ortaklığı, yıkıcı dernek faaliyeti) aslında sorumlu olduğunu itiraf etmiştir (yukarıda parag. 32-34).

117. Bay Izzo'nun tutumu, olağandışı zalimlikte kabul edilen eylemler nedeniyle ömür boyu hapse mahkum edildikten sonra da mükemmel olmaktan uzak kalmıştır. 1977'de eline silah geçirerek ve bir cezaevi memurunu rehin alarak firar etmeye teşebbüs etmiş (yukarıda parag. 9 ve 69 (d)), 1978'de uyuşturucuyla ilgili suçlar, 1981 ve 1989'da yalan tanıklık ve iftira suçlarını işlemiştir (yukarıda parag. 69(e), (f) ve (g)); 1983'te üzerinde bir bıçak bulunmuş (yukarıda parag. 10); 1993'te yeniden firar etmiş ve sahte kimlik belgeleri, bir silah, mühimmat ve bir miktar nakit para edinmiştir (yukarıda parag. 14 ve 69(h) ve (i)); 1996'da bir cezaevi memuruna aynı cezaevinde kalan bir mahkumla karşılaşması halinde tepkisinin öngörülemez olabileceğini söylemiş (yukarıda parag. 15); 2003'te, bir sabıkalıyla birlikte bir otel odasında bulunmak suretiyle çıkış iznine ilişkin kuralları çiğnemiştir (yukarıda parag. 17). Bay Izzo tüm bu eylemleri, özgürlükten yoksun bırakılma şeklinde bir cezayı çekerken gerçekleştirilmiştir.

118. Mahkeme yukarıda özetlenen davranışların bir silah alışkanlığının ve 1975 tarihli suçlardan mahkum olduktan sonra dahi yasayı ve yetkililerin emirlerini çiğneme eğiliminin semptomları olduğu fikrindedir. Bu durum en azından Bay Izzo'ya suçluların toplumla bütünleştirilmesi görevinin verilmesini tartışılır kılmaktadır. Yetkililer özellikle Bay Izzo'nun eski mahkumlarla, uyuşturucu bağımlılarıyla, daha genel olarak sosyal sorunlar yaşayan kişilerle serbest bir ortamda ilişkiye girmesinin yeniden suç işleme olasılığına yönelik bir tehlikeyi gündeme getirip getirmediği sorusunu sormak zorundaydılar.

119. Mahkeme ayrıca yarı-serbestlik verilmesinden sonra ve Bayan Linciano ve Bayan Maiorano'nun öldürülmesinden önce gerçekleşen olaylara da önemli oranda ağırlık vermektedir. Özellikle 20 Aralık 2004 tarihinde Campobasso'da kalan itirafçı bir mahkum olan Bay Biundo aynı ildeki bir savcıya Bay Izzo'nun bir cinayet ve başkaca ağır suçlar işlemeye ve uyuşturucu ticareti organize etmeye hazırladığını beyan et-

miştir (yukarıda parag. 42). Daha sonra yürütülen soruşturmalar (yukarıda parag. 43), Bay Biundo'nun ifadelerinin temelden yoksun görülmediğini ortaya koymaktadır. Gerçekten de Bay Izzo ve çevresi gözetim altına alınmış (yukarıda parag. 43 ve 44), bunun sonucunda da yarı-serbestlik rejimine ilişkin talimatları ihlal ettiği ortaya çıkarılmıştır. Bay Izzo, Campobasso dışında oturan, daha önce Campobasso'da bir barda iken tanıştığı sabıkalılarla bağlantılar kurmuş ve bunlarla farklı nitelikte işler planlamıştır. Ayrıca kısa bir sürede eline önemli miktarda para geçmesi beklentisi içindedir (yukarıda parag. 44(b), (d), (e) ve (g)). Mahkeme bu noktada Campobasso ceza infaz yargıcının onayladığı uygulama programına göre, Bay Izzo'nun barlar gibi kamuya açık alanlara gitmesinin ve sabıkalılarla yahut hakkında güvenlik tedbirine hükmedilmiş kişilerle bir araya gelmesinin ysak olduğunu hatırlatmaktadır; günlük olarak harcamasına izin verilen bir miktar para dışında ayrıca kendisinin para kullanması da yasaktır (yukarıda parag. 39(g), (h) ve (i)). Mahkeme bu unsurların Campobasso emniyet müdürlüğünün ve savcılığının ileri sürdüğü, Bay Izzo'nun sabıkalılarla sadece *Città futura* derneği merkezi içinde görüştüğü tezini yalanladığını gözlemlemektedir (yukarıda parag. 71).

120. Mahkeme, Bay Izzo gibi suç geçmişi olan bir sabıkalının yarı-serbestliğe ilişkin talimatlara uymamasının, yarı-serbestliği kaldırma gerekliliğini değerlendirmesi için ceza infaz mahkemesinin bilgisine sunulmuş bulunması gereken oldukça kaygı verici bir faktör olduğu görüşündedir. Campobasso savcısının öne sürdüğü, Bay Izzo hakkındaki soruşturmaların gizlilik altında yürütüldüğü bilgisinin de (yukarıda parag. 72) bu sonucu değiştirmesi mümkün değildir. Esasen Bay Izzo'nun suç teşkil eden eylemlerde bulunup bulunmadığının tespitinin taşıdığı yarar, toplumu tehlikeli bir kişinin olası eylemlerine karşı koruma gerekliliğinden daha üstün tutulamaz. Ne olursa olsun, hükümlülüğe alternatif bu tedbirin amacı ve Bay Izzo'nun aşamalı olarak toplumla yeniden bütünleşmesinin taşıdığı yarar ile toplumun korunmasının taşıdığı yararı dengeleme ihtiyacı dikkate alındığında, Bay Izzo'nun davranışının bir disiplin cezasını ya da yarı-serbestliğin kaldırılmasını haklı kılıp kılmadığını değerlendirme görevi savcılığa değil ceza infaz mahkemesine aittir (yukarıda parag. 40).

121. Mahkeme, yukarıda ifade edilenleri ve özellikle Bay Izzo'nun kişiliği ile çok sayıdaki sabıka kaydı ve toplum için tehlikeli oluşturabileceğini düşünmeye yol açan unsurlar dikkate alındığında, kendisine yarı-serbestlik verilmesi kararının, Campobasso ceza infaz mahkemesinin Bay Izzo'nun talimatları ihlal ettiğinden haberdar edilmemiş olmasıyla birlikte ele alındığında, Sözleşme'nin 2. maddesiyle getirilen yaşamı koruma yükümlülüğünden doğan özen görevine uymama olarak değerlendirilebileceği görüşündedir.

122. Bu nedenle Palermo ceza infaz mahkemesinin 9 Kasım 2004 tarihinde verdiği karar ve Bay Biundo'nun beyanları ile Campobasso emniyet müdürlüğünce yapılan soruşturmaların sonucu ışığında, kararın geri alınması için bir işlem başlatılması konusunda yaşanan ihmal nedeniyle bu hüküm ihlal edilmiştir.

b) Sözleşme'nin 2. maddesindeki usul yükümlülüğün ihlal edilip edilmediği meselesi

123. Mahkeme Sözleşme'nin 2. maddesinin birinci cümlesinde ifade edilen pozitif yükümlülüklerin aynı zamanda bir bireyin ölüm nedenini saptamaya ve suçluları ceza-

landırmaya olanak sağlayan etkili ve bağımsız bir adli mekanizma meydana getirme yükümlülüğünü de içerdiğini hatırlatır (*bk. mutatis mutandis, McCann ve Diğerleri – Birleşik Krallık, 22 Eylül 1995, §147, Seri A no. 324; ve Calvelli ve Ciglio – İtalya [BD], no. 32967/96, §51, CEDH 2002-I*). Böyle bir soruşturmanın temel amacı, yaşama hakkını koruyan iç hukuk kurallarının etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak ve devlet görevlilerinin veya kurumlarının karıştığı olaylarda, bu kişilerin kendi sorumlulukları altında meydana gelen ölümlerden hesap verebilmelerini sağlamaktır (*Paul ve Audrey Edwards a.g.k., §69 ve 71; ve Opuz a.g.k., §150*).

124. Bu bağlamda makul bir hız ve özen gösterme zorunluluğu zımnen mevcuttur (*Mahmut Kaya – Türkiye, no. 22535/93, §106-107, CEDH 2000-III*). Şüphesiz bazı özel durumlarda soruşturmanın ilerlemesini önleyen engellerin ya da güçlüklerin bulunabileceğini kabul etmek gerekir. Ancak, öldürücü güç kullanılmasıyla ilgili bir soruşturmada yetkililerin çabuk hareket etmeleri, halkın hukukun üstünlüğüne olan bağlılığını sürdürmesi ve hukuka aykırı eylemlere hoşgörü ve teşvik gösterildiği görünümü verilmesinin engellenmesi için esaslı bir unsurdur (*Avşar – Türkiye, no. 25657/94, §395, CEDH 2001-VII (alıntılar); ve Opuz a.g.k., § 150 sonu*).

125. Mevcut olayda Bayan Linciano ve Bayan Maiorano'nun cesetlerinin bulunmasının ardından açılan soruşturmanın ilk safhalarından itibaren cinayetlerin failinin Bay Izzo olduğu anlaşılmıştır. Bay Izzo tutuklanmış ve suçunu ikrar etmiştir; kendisine karşı açılan ceza davası kapsamında, suçları işlediği sırada algılama yetisine ve iradesine tam olarak sahip olmadığını söylemekle yetinmiştir. Ön duruşma yargıcı söz konusu ikrarların kesin, güvenilir ve başka pek çok delille desteklenmiş olduğu sonucuna varmıştır. Bay Izzo, 12 Ocak 2007 tarihinde, cinayetlerin üzerinden bir yıl sekiz ay geçtikten sonra ömür boyu hapse ve davaya müdahil olan başvuruçulara manevi zarar nedeniyle hükmedilecek meblağ üzerinden bir ödeme yapmaya mahkum edilmiştir (yukarıda parag. 53).

126. Mahkeme bu koşullarda İtalyan Devleti'nin Sözleşme'nin 2. maddesinden doğan bir ceza soruşturması gerçekleştirmek şeklindeki pozitif yükümlülüğünü yerine getirdiği kanısındadır. (bkz., *mutatis mutandis, Mastromatteo a.g.k., § 93*).

127. Mevcut olayın özel koşulları içinde, ayrıca yetkili makamların, olaylara karışan devlet görevlilerinin sorumluluğunu ortaya çıkarma şeklinde bir pozitif yükümlülüklerinin de olup olmadığını belirlemek gerekmektedir (*bk. mutatis mutandis, Branko Tomašić a.g.k., §64*).

128. Sözleşme'nin 2. maddesi, üçüncü kişiler aleyhine ceza davası açılmasını isteme hakkını güvence altına almamakla birlikte (*Perez – Fransa [BD], no. 47287/99, §70, CEDH 2004-I*), Mahkeme, gerektirdiği etkili bir yargısal sistem, bazı hallerde ceza hukukuna başvurmayı içerebileceğini ve bazı durumlarda içermesi gerektiğini birçok kez tekrarlamıştır. Buna karşın, yaşama hakkının veya kişi bütünlüğünün ihlaline kasıtsız olarak sebebiyet verildiğinde, devletin etkili yargısal sistem kurma yükümlülüğü, her olayda mutlaka cezai hükümlerin getirilmiş olmasını gerektirmez. Tıbbi hata gibi özel bir alanda, örneğin bir hukuk sisteminin mağdurlara, hekimlerin sorumluluklarını kanıtlayan ve uygun bir hukuki giderim sağlayan sadece hukuk mahkemelerine veya ceza mahkemeleri ile birlikte hukuk mahkemelerine başvurma imkanı vermesi halinde, bu yükümlülük yerine getirilmiş olur. Disiplin tedbirleri de konabilir (*Calvelli ve Ciglio*

a.g.k., §51, *Lazzarini ve Ghiacci – İtalya (k.k.)*, no. 53749/00, 7 Kasım 2002; *Vo – Fransa [BD]*, no. 53924/00, §90, *CEDH 2004-VIII*; ve *Tarariyeva – Rusya*, no. 4353/03, §75, *CEDH 2006-...*. Aynı ilke devlet görevlilerinin, ihmalleri nedeniyle gerçekleşen ölümler nedeniyle doğacak muhtemel sorumluluklarına da uygulanır (*Branko Tomašić a.g.k.*, §64).

129. Devlet görevlilerinin ya da yetkililerinin sorumlu olduklarının iddia edilen bir ölüm olayı üzerine yürütülen soruşturmada, soruşturmanın yürütülmesiyle görevli kişilerin, olaylara karışmış olabilecek kişilerden bağımsız olmaları bir zorunluluktur. Bu, sadece hiyerarşik ve kurumsal bağımsızlık anlamına gelmeyip, aynı zamanda uygulamada da bağımsız olunmasını gerektirir (*Paul ve Audrey Edwards a.g.k.*, §70; ve *Mastromatteo a.g.k.*, §91).

130. Mevcut olayda Palermo ceza infaz mahkemesi yargıçları aleyhine disiplin soruşturmaları açılmıştır. Bunlar HYK'nın disiplin cezası olarak bir uyarı vermesiyle sonuçlanmıştır (yukarıda parag. 60-62). Ancak bu karar dosyanın sadece belirli yönlerini ele almaktadır. (9 Kasım 2004 tarihli kararın gerekçesinde Bay Izzo'nun 7 Kasım 2003 tarihli çıkış iznine ilişkin talimatlara uymamasının ve Campobasso cezaevinden nakledilmesine yol açan sebeplerin dikkate alınmamış olması). HYK özellikle Bay Biundo'nun açıklamalarının ve Campobasso emniyet müdürlüğü tarafından yürütülen soruşturmalardan elde edilen sonuçların olası bir yarı-serbestliğin kaldırılması kararı için kullanılmamış olmasıyla ilgili olarak bir karar vermemiştir. Mahkeme bu hususa Sözleşme'nin 2. maddesinin usul yönünden değerlendirmesinde öncelikli bir yer vermiş bulunmaktadır (yukarıda parag. 119-120). Başvurucuların bu hareketsizliğe yönelik şikayetleri takipsizlikle sonuçlandırılmış (yukarıda parag. 64-67) ve Campobasso yetkili mercileri aleyhine hiç bir disiplin soruşturması açılmamıştır.

131. Yukarıda ifade edilenler ışığında Mahkeme, Adalet Bakanlığı tarafından açılan disiplin soruşturmasının devletin olaylara karışan kendi görevlilerinin muhtemel sorumluluğunu ortaya çıkarmak şeklindeki pozitif yükümlülüğünü tam olarak karşılamadığı kanısındadır.

132. Bu nedenle Sözleşme'nin 2. maddesi usul açıdan da ihlal edilmiştir.

III. DİĞER İHLAL İDDİALARI

133. Başvurucular Bay Izzo'ya yarı-serbestlik verilmesinin Sözleşme'nin 5. ve 6. maddelerini ihlal ettiğini düşünmektedirler. Ayrıca son üç başvuru 27 Haziran 2008 tarihli değerlendirmelerinde, ilk kez Sözleşme'nin 8. maddesinin "özel yaşam ve kamu güvenliği açısından, esas yönünden" ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

134. Mahkeme bu iddiaların yukarıda incelenmiş olan iddialarla bağlantılı olduğu ve dolayısıyla kabuledilebilir bulunması gerektiğini kaydetmiştir.

135. Mahkeme Sözleşme'nin 2. maddesi bakımından ulaştığı sonuçlar ışığında (yukarıda parag. 122 ve 132), ayrıca Sözleşme'nin 5, 6 ve 8. maddeleri açısından ihlal bulunup bulunmadığını incelemenin gerekli olmadığı kanısındadır (*bk. mutatis mutandis, Solomou ve diğerleri – Türkiye*, no. 36832/97, §93, 24 Haziran 2008).

IV. SÖZLEŞME’NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

136. Sözleşme’nin 41. maddesi şöyledir:

“Mahkeme, Sözleşme’nin veya Protokollerin ihlal edildiğini tespit ederse ve ilgili Sözleşmeci Devletin iç hukuku bu ihlali ancak kısmen giderme imkanı veriyorsa, Mahkeme gerekli görürse zarara uğrayan tarafa adil bir karşılık verilmesine hükmeder.”

A. Zarar

137. İlk beş başvuru, yakınlarının ölümü için tazminat talep etmediklerini, çünkü bu zararın müdahil olarak katıldıkları davanın konusunu oluşturduğunu belirtmektedirler. Ancak dosyaya göre, adli yardımdan yararlandırılan Bay Izzo’nun (yukarıda paragraf. 51) hiç bir malvarlığı ve geliri bulunmamaktadır; kendisine karşı hükmedilecek her tür ödeme emri sonuçsuz kalacaktır. İlk beş başvuru Mahkeme önünde, somut ve öngörülebilir riskler bulunmasına rağmen önemli bir suçlunun cezaevinden çıkmasına izin veren İtalyan mercilerinin gösterdiği kayıtsızlık ve ihmaller nedeniyle, rakam vermeksizin, hakkaniyete uygun bir karşılık talep etmektedirler.

138. Son üç başvuru uğradıkları maddi ve manevi zarar nedeniyle hakkaniyete uygun bir tazminat talep etmişlerdir.

139. Hükümet başvuruların, zaten görülmekte olan davada gündeme gelmesi zor olan maddi zarar veya manevi zarar açısından iddialarını desteklemediklerini ve rakamsal olarak bir miktar ifade etmediklerini ileri sürmektedir. Bu nedenle Mahkeme bu başlık altında herhangi bir ödemeye karar vermemelidir.

140. Mahkeme, öncelikle başvuruların Bay Izzo’ya yarı-serbestlik verilmesinin ve Bayan Linciano ile Bayan Maiorano’nun öldürülmelerinin nasıl bir maddi kayba ya da zarara sebep olmuş olabileceğini belirtmediklerini gözlemlemektedir. Bu nedenle mevcut kararda tespit edilen ihlallerle son üç başvuru tarafından ileri sürülen maddi zarar arasında bir nedensellik bağı görmemektedir.

141. Buna karşın Mahkeme başvuruların, sadece Sözleşme’nin 2. maddesinin ihlal edildiği tespitiyle giderilemeyecek kadar kesin bir manevi zarara uğradıkları kanısındadır. Sözleşme’nin 41. maddesi uyarınca hakkaniyete uygun karar vererek ve başvurularla maktuller arasında var olan aile bağlarını da gözleterek (*bk. mutatis mutandis, Musayev ve Diğerleri – Rusya, no. 57941/00, 58699/00 ve 60403/00, §193, 26 Temmuz 2007; ve Solomou ve Diğerleri a.g.k., §101*), yedinci başvurucuya 10000 Euro, diğer altı başvuruçunun her birine ve sekizinci başvuruçunun mirasçılarına müştereken 5,000 Euro ödenmesine karar vermiştir.

B. Ücretler ve masraflar

142. İlk beş başvuru, taleplerini destekleyecek hiç bir belge sunmaksızın “İtalyan

devletinin olağan kurallara göre ve adil olacak bir biçimde bu yargılamanın ücret ve masraflarını ödemeye mahkum edilmesini” talep etmişlerdir. Son üç başvuru, aynı şekilde hiçbir destekleyici belge olmaksızın iç hukuktaki yargılamada olduğu gibi Avrupa düzeyindeki yargılamada da yapılmış olan masraf ve giderleri talep etmişlerdir.

143. Hükümet bu taleplerin destekten yoksun olduğu; dolayısıyla reddedilmesi gerektiği kanısındadır.

144. Mahkeme'nin içtihadına göre bir başvuru, yaptığı masraf ve giderleri ancak zorunlu olarak, gerçekten ve makul ölçüde yaptığını kanıtlaması halinde geri alabilir (*Gómez de Liaño y Botella – İspanya, no. 21369/04, §86, 22 Temmuz 2008*). Görülmekte olan davada başvuru tazminat taleplerini destekleyecek herhangi bir belge sunmamışlardır. Mahkeme bu sebeple tazminat talebini reddeder (*Sulejmanovic – İtalya, no. 22635/03, §59, 16 Temmuz 2009*).

C. Gecikme faizi

145. Mahkeme gecikme faizi oranı olarak, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın belirlenmesinin uygun olduğuna karar vermiştir.

BU GEREKÇELERLE MAHKEME OYBİRLİĞİYLE,

1. Sekizinci başvurunun mirasçılarının kendisinin adına ve yerine mevcut davayı takip etme ehliyetine sahip olduklarına,
2. Başvurunun kabuledilebilir olduğuna,
3. Sözleşme'nin 2. maddesinin maddi açıdan ihlal edildiğine,
4. Sözleşme'nin 2. maddesindeki usul yükümlülüklerinin ihlal edildiğine,
5. Sözleşme'nin 5, 6, ve 8. maddeleri bakımından ileri sürülen ihlal iddialarını incelemeye gerek olmadığına,
6.
 - a) Davalı Devlet'in Sözleşme'nin 44(2). fıkrası uyarınca başvuru sahiplerine, kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde aşağıdaki meblağları ödemesine:
 - i. yedinci başvurucuya manevî zarar nedeniyle 10,000 Euro,
 - ii. diğer altı başvurucudan her birine ve sekizinci başvuru sahibinin mirasçılarının müştereken 5,000 Euro,
 - iii. bu meblağlar üzerinden ödenmesi istenebilecek her tür vergi miktarına,
 - b) Üç aylık sürenin aşılmasından ödeme gününe kadar geçen süre için Avrupa Merkez Bankası'nın uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek basit faiz oranının gecikme faizi olarak uygulanmasına;

7. Başvurucuların adil karşılıkla ilgili diğer taleplerinin reddine,

KARAR VERMİŞTİR.

Fransızca yazılmış bu karar, 13 Temmuz 2010 tarihinde İÇTüzüğü'nün 77(II) ve (III). fıkralarına uygun olarak yayımlanmıştır.

Françoise Elens-Passos
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Françoise Tulkens
Başkan

